19 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1995. ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ # 8 (762)

Ազգ

Azg
armenian daily

Ճապոնիա. Երկրաշարժի զոհերի թիվը ավելանում է ժամ առ ժամ

Ճապոնիայի Կինկի արդյունաբերական շրջանում հունվարի 17-ին վաղ առավոտյան տեղի ունեցած երկրաշարժի զոհերի տխուր ցուցակը ավելանում է ոչ թե օր օրի, այլ ժամ առ ժամ: Հունվարի 18-ի ժամը 13-ի դրությամբ զոհվածների թիվը հասել է 2600-ի: Դատելով ըստ ամենայնի, զոհերի թիվը կմեծանա, հաղորդում է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը: 12 հազար մարդ վիրավորվել է, մինչ անհետ կորածների թիվը անցնում է հազարից: Մարդկային հսկայական զոհերը եւ ավերածությունները «ինձ ցնցեցին ու տխրեցրին», ասվում է ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղար Բուտրոս Ղալիի Ճապոնիայի վարչապետ Տոմիիչի Մուրայամային հասցեագրված հունվարի 17-ի ուղերձում, որով գլխավոր քարտուղարը հավաստիացնում է, որ Միավորված ազգերի կազմակերպությունը «պատրաստ է աջակցելու ամեն մի խնդրանքի»: ՄԱԿ-ի գլխավոր ասամբլեայի քարտուղար Ամարա Էսսին երեքշաբթի օրը ՄԱԿ-ի անդամ պետություններին կոչ է արել ուժերը ներածին չափով Ճապոնիային օգնություն ցույց տալ: Միջազգային հանրակցության մեջ միավորված 185 երկրների անունից դիմումում նա ցավակցություն է հայտնել Ճապոնիայի ժողովրդին եւ կառավարությանը, հաղորդում է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

ՆԻԿՈՍԻԱ

Կիպրոսի եւ Հայաստանի միջեւ 4 պայմանագիր

Հանդիպում հայ համայնքի հետ

ՃՈՐՃ ՏԵՐ-ԲԱՐԹՈՂ
Սեփ. թղթ.

ՆԻԿՈՍԻԱ, 18 ՅՈՒՆՎԱՐ: Հայաստանի արտգործնախարար Վահան Փափազյանի Կիպրոս այցելության առաջին օրը եղավ խիստ արդյունավետ՝ ինչ վերաբերում է Կիպրոս-Հայաստան հարաբերություններին: ՀՀ արտգործնախարարի եւ նրա հյուրընկալ՝ Կիպրոսի արտգործնախարար Ալեքսիս Միխայլիդիսի կողմից կնքվեց 4 պայմանագիր երկու երկրների միջեւ՝ զբոսաշրջության, առեւտրի, ինվեստիցիոն փոխադարձ պաշտպանության, ինչպես նաեւ պրոտոկոլ՝ երկկողմանի հարաբերությունները զարգացնելու ուղղությամբ: Երկու պատասխանատուներն այսօր առավոտյան իրենց ունեցած հանդիպման ավարտին հաստատեցին, թե երկու երկրների միջեւ բանակցությունները հասել են մի այնպիսի մակարդակի, որ մոտիկ ապագայում հնարավոր կլինի նաեւ կնքել կարեւորագույն մեկ այլ պայմանագիր, որը փոխադարձ ներմուծումները կազատի մաքսատուրքերից: Համատեղ մամլո ասուլիսում նշվեց նաեւ, թե երկու երկրների միջեւ նախապես արդեն կնքվել է մեկ պայմանագիր եւ մեկ պրոտոկոլ: Առաջինը՝ ՀՀ տրանսպորտի եւ ճանապարհաշինության նախարար Քոչինյանի անցյալ տարի Կիպրոս կատարած այցի ընթացքում՝ ճանապարհային տրանսպորտի մասին, իսկ երկրորդը՝ օդանավորդության գծով: Նշվեց նաեւ, թե մի շարք այլ բնագավառներում խոսակցությունները հասել են այնպիսի հանգրվանի, որ հավանական է մի շարք այլ պայմանագրերի կնքումը: Դրանցից հատկապես հիշատակվեց առողջապահության բնագավառում եղածը, որն իր տրամաբանական ավարտին կհասնի երկու երկրների առողջապահության նախարարների առաջիկա հանդիպման ընթացքում:

Պայմանագրերի կնքմանը հետեւած մամուլի ասուլիսում Ալեքսիս Միխայլիդիսը մասնավորապես հայտարարեց. «Մենք մեզ շատ մոտ ենք զգում հայ ժողովրդին: Կիպրոսում հայ համայնքը, հակառակ իր փոքր թվաքանակին, նշանակալից դեր է կատարում այս երկրում բոլոր ասպարեզների մեջ: Այն շատ գործունյա է եւ ստեղծագործող: Այն միշտ էլ կիսել է մյուս համախաղաքացիների դառնությունն ու ուրախությունը»:

«Հետաքրքրականն այն է,- ավելացրեց արտգործնախարարը խոսքը Վ. Փափազյանին ուղղելով,- որ մենք մեզ ընդունում ենք իբրեւ բարեկամներ, սակայն այդ բարեկամությունն այստեղ հասել է շատ ժամանակից շատ առաջ: Արդարեւ, այդ բարեկամությունը գնում է մինչեւ պատմության խորքերը»:

Ասուլիսի վերջում երկու արտգործնախարարները շնորհավորեցին միմյանց եւ շնորհակալության խոսքեր փոխանակեցին: Վ. Փափազյանը ՀՀ կառավարության եւ ժողովրդի անունից շնորհակալություն հայտնեց կիպրական իշխանություններին ու ժողովրդին ոչ միայն ներկա ընդունելության, այլեւ մարդասիրական օգնությունների համար:

Հետմիջօրեի ժամը 3-ին Վ. Փափազյանն ու նրան ուղեկցող անձինք այցելեցին ՀԲԸ Միության Մելգոնյան կրթական հաստատություն, հանդիպում ունեցան դպրոցի հոգաբարձության, տնօրենության եւ աշակերտության հետ:

Այսօր երեկոյան սպասվում է Վ. Փափազյանի հանդիպումը կիպրահայության հետ, Մելգոնյան վարժարանի դահլիճում: Այն կազմակերպել են ՀԲԸ Միության, ՌԱԿ-ի եւ ԱՅՄ-ի (ՀՅԴ-ի հակամարտական թեւ) տեղի վարչությունները: Նկատի ունենալով Կիպրոսում ՀՅԴ-ի մյուս թեւի ներկայացուցիչների կողմից հունական թերթերում տարածված խիստ քննադատական հայտարարությունը, սպասվում է, որ այդ հանդիպումն անցնի շիկացած մթնոլորտում:

ԵՐԵՒԱՆ

Տեր-Պետրոսյան. «Կայունացման ընթացքը կշարունակվի»

Պատգամավորները խուսափեցին հարցեր տալուց

1994 թվականը անկախության ժամանակաշրջանի առաջին անցնցում տարին էր, միաժամանակ թե քաղաքական, թե սոցիալական եւ թե տնտեսական տեսակետներից: Այս գնահատականով սկսեց իր տարեկան հաղորդումը հանրապետության քաղաքական եւ սոցիալ-տնտեսական իրավիճակի մասին ՀՀ նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը, երեկ ելույթ ունենալով ԳԽ նստաշրջանում:

Նա ուրվագծեց իր ասածը արդարացնելու կարիք չունեցող, նախագահը նշեց նախորդ տարիների «փորձության հաղթահարումները»: Այսպես, 1991 թ. Գետաշենի, Շահումյանի եւ Հադրութի շրջանների հայկական գյուղերի տեղահանությունը, այնուհետեւ օգոստոսյան պետական հեղաշրջումը. 1992 թվական. գարնանային հաջողություններին հաջորդած ռազմական պարտությունները Շահումյանում, Մարտակերտում, Արծվաշենում, այնուհետեւ աբխազական երկաթուղու խափանումը. 1993 թ. սուր գոտու լայնածավալ պայմանավորված ֆինանսական ճգնաժամը, այնուհետեւ հայ-ռուսական հարաբերություններում ծագած ժամանակավոր բարդությունները: 1994 թվականը թեեւ, նախագահի ասելով, նույնպես սկսվեց չափազանց ծանր պայմաններում, կապված Լեռնային Ղարաբաղի դեմ Ադրբեջանի ծավալած լայնածավալ հարձակման եւ ազգային դրամի ներդրման բնական դժվարությունների հետ, սակայն գարնան վերջում այս երկու խնդիրները եւս արդեն հաղթահարված էին:

Դրանից հետո, նախագահի գնահատմամբ, հանրապետությունը մտավ սոցիալ-տնտեսական կայունացման բնականոն ընթացքի մեջ, «որը շարունակվում է մինչեւ օրս»:

Տես # էջ 2

ՀԱԿԱՄԱՐՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ժնեւ. Քրիստոֆեր-Կոզիրեւ վեցժամանոց բանավեճ

Ռուսաստանի եւ ԱՄՆ արտաքին քաղաքական գերատեսչությունների ղեկավարներ Անդրեյ Կոզիրեւը եւ Ուորեն Քրիստոֆերը հունվարի 18-ին ավելի քան վեց ժամ են նվիրել միջազգային հանգուցային հիմնախնդիրներին նվիրված բանակցություններին: Ժնեւում կայացած նրանց երկխոսությունն սկսվել է ավանդական «առանձնահանդիպումով»: Ինչպես հայտնի է դարձել ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակցին, հիմնական թեմաների թվում են եղել Եւրոպայի անվտանգությունը, Բոսնիայի հիմնախնդրի կարգավորումը, ռազմաքաղաքական հարցերի մի ամբողջ համալիր, ինչպես նաեւ փոխգործակցությունը մերձավորարեւելյան հաշտության գործընթացում:

Արմենպրես

Եւրամիություն. Ժակ Սանտերը համագործակցության կողմ է

Ինչպես հաղորդում է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը, Ռուսաստանի եւ ԱՊՀ մյուս երկրների հետ Եւրամիության համագործակցության օգտին է հանդես եկել Եւրահանձնաժողովի նախագահ Ժակ Սանտերը: Ստրասբուրգում երեքշաբթի ելույթ ունենալով Եւրախորհրդարանի նստաշրջանում, որի ընթացքում հաստատվեց Եւրամիության այս գործադիր մարմնի նոր կազմը Սանտերի նախագահությամբ, վերջինս ընդգծել է, որ հարկավոր է մեծ ուշադրություն նվիրել այդ տարածաշրջանի երկրների հետ համագործակցությանը, առանձնապես խաղաղության պահպանման, միջուկային անվտանգության, արտագաղթի վերահսկողության եւ կազմակերպված հանցագործության դեմ պայքարի բնագավառներում:

Արմենպրես

Բոսնիա. Խաղաղարար ուժերը կանխում են բախումները

Սերբական Կրայինայում ՄԱԿ-ի խաղաղարար ուժերի մանդատը երկարաձգելուց հրաժարվելու Խորվաթիայի որոշումը ընդունակ է հանգեցնելու «շատ վտանգավոր իրադրության» ստեղծմանը: Այս կարծիքն է հայտնել նախկին Հարավսլավիայում ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղարի հատուկ ներկայացուցիչ Յասուշի Ակաշին: «Հնարավոր է, որ դա լայն ծավալով պատերազմի չհանգեցնի», հայտարարել է նա երեքշաբթի օրը «Քրիսչեն սայենս մոնիտոր» թերթում հրապարակված հարցազրույցում, «բայց ՄԱԿ-ի խաղաղարար ուժերը կանխում են բախումները հակամարտող կողմերի միջեւ»: ՄԱԿ-ի զորքերի դուրսբերումը, նրա ասելով, կարող է այնպիսի ընթացք ստանալ, որ Սերբական Կրայինա կգան սերբերի այլ [illegible] Խորվաթների դեմ մարտնչելու համար:

Արմենպրես

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ռուսները հսկում են միջուկային զենքը

«Մեր ունեցած բոլոր ապացույցների հիման վրա կարելի է հանգել հետեւյալ եզրակացության. ռուսներն իրենք խիստ վերահսկողություն են սահմանում միջուկային զենքի նկատմամբ ինչպես դրա ֆիզիկական անվտանգության, այնպես էլ նրա վրա իշխելու եւ այն կառավարելու տեսակետից»: Այս մասին հայտարարել է ԱՄՆ պաշտպանության նախարարության հետախուզական վարչության տնօրեն գեներալ Ջեյմս Քլեփերը երեքշաբթի օրը Ամերիկայի Կոնգրեսի սենատի զինված ուժերի գործերի կոմիտեում կայացած ունկնդրումների ժամանակ:

Ռուսաստանը Վրաստանին կտա 5 մլն խմ գազ

ԹԲԻԼԻՍԻ, 18 ՅՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Վրաստանի գազիֆիկացման գերատեսչության մամլո կենտրոնի հաղորդման համաձայն, փաստորեն համաձայնություն է ձեռք բերվել այն մասին, որ Ռուսաստանը Վրաստանին կմատակարարի 5 մլն խմ գազ: Ներկայումս Վրաստանը Թուրքմենիայից ստանում է օրական 3 մլն խմ գազ, որը մուտք է գործում միայն Ռուսթավի քաղաքի մետալուրգիական գործարան եւ Թբիլիսիի ՊՇԷԿ: Իսկ Ռուսաստանից ստացվելիք 5 մլն խմ-ը հնարավորություն կտա գազ մատակարարել բնակարաններին:

Իտալիա. Դինիի թիմը երդում տվեց

ՀՌՈՄ, 18 ՅՈՒՆՎԱՐ, ՓԱՍՏ: Իտալիայի նախագահ Սկալֆարոն ընդունեց ազգային կառավարության նոր կազմի [illegible] դամների երդումը: Ինչպես [illegible] ղեկավարել են, նոր կաբինետը [illegible] է հայտնի տնտեսագետ Լամբերտո Դինին:

ՆԵՐՔԻՆ ԿՅԱՆՔ

Ընդդիմությունը մտադիր է օգտագործել բոլոր օրինական միջոցները

ԵՐԵՒԱՆ, 18 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՍՆԱՐՔ: Հայաստանում ընդդիմությունը մտադիր է բոլոր օրինական միջոցներն օգտագործել հանրապետության ներկայիս իշխանությունների քաղաքականության դեմ մղվող պայքարում: Այդ մասին այսօր լրագրողներին հայտարարվեց Ազգային համաձայնության դաշինքի 5 ընդդիմադիր կուսակցությունների մամլո ասուլիսում:

«Հայաստանում չարիքի իշխանություններին պետք է վերջ տալ», նշեց ԱԻՄ-ի նախագահ Պարույր Հայրիկյանը: Նրա կարծիքով, հանրապետությունում սկսվում է «իշխանությունների կայուն տապալման գործընթաց»:

Ընդդիմությունը հավաստեց, որ մտադիր է մոտակա օրը՝ հունվարի 20-ին Երեւանում անցկացնել միացյալ հանրահավաք, ապա նման միջոցառումներ կազմակերպել կանոնավոր կերպով:

Գաղտնի լսող սարք ՀՅԴ գրասենյակում

ԵՐԵՒԱՆ, 18 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՓԱՍՏ: Այսօր ԱԻՄ-Ք-ի գրասենյակում կայացած մամլո ասուլիսի ընթացքում գործունեությունը կասեցված ՀՅԴ ԿԿ-ի անդամ Հրայր Կարապետյանը լրագրողներին ցույց տվեց Դաշնակցության Չարենցավանի գրասենյակում հայտնաբերված գաղտնի լսող սարքը: Նա ասաց, որ բացի դրանից իշխանությունները Դաշնակցության ղեկավարներին հետեւում են ավտոմեքենաներով: Հրայր Կարապետյանը չբացառեց, որ գաղտնի լսման սարքեր են տեղադրված Դաշնակցության բոլոր գործիչների տներում:

Այս փաստի առնչությամբ իր կարծիքը հայտնեց նաեւ Պարույր Հայրիկյանը, իշխանություններին մեղադրելով լրտեսությամբ զբաղվելու մեջ:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՏԵՂԱԿԱՆ

Սկիզբը էջ 1

Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը հայտարարեց, թե «այդ դրական միտումը կպահպանվի նաեւ առաջիկայում»: Նրա ասելով, այժմ գործ ունենք հիմնավոր հասարակական-քաղաքական, սոցիալ-տնտեսական գործընթացի հետ, որը հետեւանք է հանրապետության օրենսդիր եւ գործադիր իշխանությունների աներեւույթ դժվարմբռնելի, բայց իրականում նպատակասլաց գործունեության: Դժվարմբռնելիությունը նախագահը համարեց տեսական քաթյան է տրվում այն փաստը, որ ռազմական հաջողությունները շատ հաճախ պայմանավորված են դիվանագիտական ձեռքբերումներով:

Որպես դիվանագիտական նվաճում նախագահը նշեց.

1) Ղարաբաղյան հակամարտության քայլ առ քայլ կարգավորման մեթոդոլոգիան,

2) 1993 թ. նոյեմբեր ամսին հայկական դիվանագիտությանը հաջողվեց գրավված տարածքներից առանց նախապայմանների ետքաշման պահանջը զուգակցել Լեռնաների:

Խոսելով տնտեսական իրավիճակի մասին, Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը նշեց, թե 1994-ին հաջողվել է զսպել սղաճը: Դրան զուգընթաց ապահովվել է աշխատավարձի առաջանցիկ աճ սպառողական գների նկատմամբ: Տարադրամային համարժեքով, եթե 1994-ի դեկտեմբերի միջին աշխատավարձը եղել է 1,9 ԱՄՆ դոլար, ապա 1993 թ. հոկտեմբերին այն հասել է 10,9 դոլար: 1994 թ.-ին դրամի արժեզրկումը դոլարային արտահայտությամբ կազմել է 488 տո-

ԵՐԵՎԱՆ

Տեր-Պետրոսյան. «Կայունացման ընթացքը կշարունակվի»

Պատգամավորները խուսափեցին հարցեր տալուց

ռոփության չկարության արդյունքը, որի մասին պետք է լրջորեն մտածեն համապատասխան մարմինները: Նշելով, որ անցած տարվա ընթացքում ինքը խորհրդարանի առաջ հանդես է եկել չորս անգամ, նախագահը խուսափեց մանրամասներից եւ տվեց միայն անցած տարվա հասկանալի ուրվագծերը: Ի դեպ, այդ գնահատականները նույնությամբ արդեն հնչել էին ՀՀՇ վերջին համագումարում, ուստի դրանց մեջ որեւէ նորություն չկար:

Առաջինը Լեռնային Ղարաբաղում հաստատվել է ութամյա զինադադար եւ ղարաբաղյան հակամարտության դիվանագիտական կարգավորման բնականոն զարգացում, որը դեռ ըստ արժանվույն չի գնահատված: Երկրորդ հանրապետության սոցիալ-տնտեսական իրավիճակի կայունացման հարաճուն միտումները: Եւ երրորդ միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից երկար սպասված աջակցության ապահովումը:

Անդրադառնալով Ղարաբաղի հարցի դիվանագիտական լուծմանը, նախագահը մի անգամ եւս հայտարարեց, թե կատարված դիվանագիտական աշխատանքը մի կողմից թերագնահատվում է, մյուս կողմից բացարձակ գերագնահատվում:

Առանց նշելու որեւէ մարդու կամ քաղաքական ուժի անուն, նախագահը հայտարարեց, թե միեւնույն մարդիկ կամ քաղաքական ուժերը, որոնք, ժխտելով հարցի դիվանագիտական լուծման ուղին, պնդում են, որ Ղարաբաղի խնդիրը կարող է լուծվել միայն ռազմական միջոցներով, միեւնույն ժամանակ քննադատում են իշխանություններին, որ վերջիններս ռազմական հաջողությունները չեն ամրապնդում դիվանագիտական հաջողություններով: Նախագահի կարծիքով, մոռացույին Ղարաբաղի եւ Հայաստանի շրջափակումների վերացման քայլերին, որոնք տեղ գտան Մինսկի խմբի մշակած խաղաղարար ծրագրում,

3) 1994 թ. մայիսից հիմնականում ԱՊՀ երկրների միջխորհրդարանական վեհաժողովի ջանքերով Լեռնային Ղարաբաղը վերջնականապես ճանաչվեց որպես հակամարտության լիարժեք կողմ,

4) 1994 թ. դեկտեմբեր ամսին դիվանագիտական մակարդակով լուծվեց նաեւ ԼՂ-ի բնակչության անվտանգության ապահովման խնդիրը. ԵԱՀԽ բուդապեշտյան գագաթաժողովը որոշում կայացրեց հակամարտության գոտում միջազգային խաղաղարար ուժեր տեղակայելու մասին,

5) Բուդապեշտյան գագաթաժողովը նաեւ վերջնականապես համադրեց ԵԱՀԽ-ի եւ Ռուսաստանի միջնորդական ջանքերը, հիմք ստեղծելով միասնական ծրագիր մշակելու համար, առանց որի խաղաղարար գործընթացը դատապարտված է ձախողման:

Հիշելով Սեւրի դաշնագրի հետեւանքները, նախագահը հայտարարեց, թե թղթի վրա տրված նման հնարավորություններ մեզ այլեւս պետք չեն: Փոխարենը, Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը նշեց, թե պետք է ձգտենք մեր ողջ կարողությամբ կառուցողական մասնակցություն բերել Լեռնային Ղարաբաղի հարցի կարգավորման միջազգային գործընթացին, կայուն խաղաղություն հաստատելու մտադրությամբ խստորեն պահպանել կնքված զինադադարը, միջազգային խաղաղարար ուժերի տեղակայման միջոցով ապահովել Լեռնային Ղարաբաղի բնակչության անվտանգությունը եւ լրջորեն նախապատրաստվել քաղաքական կարգավորման երկրորդ փուլի աշխատանքներկոս, այսինքն աճել է մոտ 5 անգամ: Ի տարբերություն ԱՊՀ անդամ այլ երկրների, Մոլդովայում եւ Կրղզստանում արժեզրկում տեղի չի ունեցել, որովհետեւ նրանք ստացել էին միջազգային արժութային ֆոնդի աջակցությունը: Նախագահը հավաստիացրել է, որ այս տարի Հայաստանում կլինի նույնը, ինչ կա Մոլդովայում եւ Կրղզստանում: Նախագահը դժգոհություն հայտնեց, որ չի կատարվել փոքր օբյեկտների սեփականաշնորհման ծրագիրը, որն ըստ էության պետք է կրկին վերահաստատվի խորհրդարանի կողմից որպես այս տարվա ծրագիր: Տեր-Պետրոսյանը նշեց նաեւ այլ հաջողություններ, այդ թվում ձմռան նախապատրաստական աշխատանքների հաջող ընթացքը, բայց անցած տարվա ամենամեծ հաջողությունը համարեց միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների կողմից տրված վարկերը: Նախագահը հայտնեց նաեւ, որ նախապատրաստվում է երկու հրամանագիր կազմակերպված հանցագործության եւ անօրինական յուրացումների դեմ պայքարի մասին: Դաշնակցության կասեցման հարցի առիթով նա նշեց, թե ոչինչ չունի ավելացնելու իր հեռուստաելույթին, միայն ասաց, թե կանխվեց ահաբեկչական գործողությունների հսկայական շարք, եւ Հայաստանը փրկվեց տեռորիզմի ահավոր վտանգից:

Ելույթից հետո, երբ Բաբկեն Արարքցյանը դիմեց պատգամավորներին, ասելով, թե նրանք նախագահին հարց տալու իրավունք ունեն, ոչ մի պատգամավոր հարց չտվեց: Ավելացնենք նաեւ, որ այս արտահերթ նիստին ներկա էր նաեւ ԼՂՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը, որին պատգամավորները դիմավորեցին հոտնկայս եւ ծափահարություններով:

[illegible] ԱՄԱՏՅԱՆ

ՊԱՐԶԱԲԱՆՈՒՄ

Հայաստանից ռուսական զորքեր չեն ուղարկվել Չեչնիա

Շատ է խոսվել այն մասին, որ Չեչնիայի իրադարձությունները ու ռազմական գործողությունների ծավալումը ուղղակիորեն անդրադառնում են նաեւ Անդրկովկասի եւ մասնավորապես Հայաստանի վրա: Եթե քաղաքական առումով դա նախ եւ առաջ քաղաքական խնդիրները զենքի ուժով լուծելու նախադեպ է ստեղծում (որը հաջողությամբ պսակվելու դեպքում հետագայում կարող է կիրառվել նաեւ այլ ժողովուրդների եւ նորանկախ պետությունների նկատմամբ), ապա տնտեսական առումով դա էլ ավելի է ծանրացնում իրավիճակն Անդրկովկասում՝ սահմանափակելով Ռուսաստանի հետ հաղորդակցության ուղիները: Եւ դա նույնպես հասկանալի պատճառներով անդրադառնում է առաջին հերթին Հայաստանի վրա:

Սակայն առկա է նաեւ խնդրի երրորդ կողմը, որն անկասկած պակաս կարեւոր չէ մեզ համար: Գաղտնիք չէ, որ բազմաթիվ հայաստանցիներ այսօր ծառայում են Հայաստանում տեղաբաշխված ռուսաստանյան բանակում՝ ինչպես ասում են նման դեպքերում, դրանից բխող բոլոր հետեւանքներով: Եւ ստացվում է այնպես, որ ցանկացած պահի ռուսաստանյան բանակի հրամանատարությունը կարող է Հայաստանում տեղաբաշխված այդ կազմավորումներն ուղարկել Չեչնիա: Իսկ դա իր հերթին կարող է բացասաբար անդրադառնալ հայ-չեչենական ընդհանուր առմամբ բարյացակամ հարաբերությունների վրա, մանավանդ որ ռուսաստանյան այդ կազմավորումներում հայազգի զինվորականների թիվը բավականին մեծ է: Այս առթիվ վերջին օրերին խմբագրությունը բազմաթիվ ահազանգեր է ստանում, որոնց համաձայն հանրապետությունում լուրեր են շրջում, թե իբր առաջիկայում ռուսական բանակի հրամանատարությունը պատրաստվում է Հայաստանում տեղաբաշխված որոշ կազմավորումներ ուղարկել Չեչնիա՝ մասնակցելու ռազմական գործողություններին, որոնք, դատելով ամեն ինչից, դեռ երկար կշարունակվեն եթե ոչ Գրոզնիում, ապա գոնե լեռնային դժվարամատչելի շրջաններում: Որքանո՞վ են հավաստի այս տեղեկությունները: Այս առթիվ դիմեցինք Հայաստանում տեղաբաշխված ռուսական սահմանապահ զորքերի շտաբին, որտեղից էլ տեղեկացանք, թե համենայն դեպս առ այսօր Հայաստանից ռուսական որեւէ ստորաբաժանում Չեչնիա չի ուղարկվել: Սակայն ինքնին հասկանալի է, որ վերջնականապես ոչինչ բացառել չի կարելի: Այդ մասին է վկայում հենց թեկուզ միայն այն փաստը, որ այսօր վրաց-աբխազական գոտում տեղաբաշխված ռուսական խաղաղարար ուժերի կազմում կան նաեւ Հայաստանից տարված զորքեր, որոնց շարքերում, անշուշտ, կան նաեւ բազմաթիվ հայեր: Եւ սա այն դեպքում, երբ վրաց-աբխազական հակամարտության շրջանակներում հայերի վիճակն ընդհանուր առմամբ բավականին նուրբ է:

Իհարկե, երբ Հայաստանում տեղաբաշխված ռուսական կազմավորումներում ծառայում են նաեւ բազմաթիվ հայեր, դա լավ է եւ հայկական ու ռուսական համագործակցության, եւ հայ զինվորականների մասնագիտական հմտությունների բարձրացման առումով: Ինչ վերաբերում է հայազգի զինվորականների՝ Հայաստանից դուրս ռազմական գործողություններին մասնակցելուն, ապա մնում է հուսալ, որ առաջիկայում եւս բանը դրան չի հասնի:

Ա. Բ.

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ

Տեր-Պետրոսյան-Քոչարյան նախագահական հանդիպում

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՍՆԱՐՔ: Այսօր Հայաստանի Հանրապետության նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանն ընդունեց պաշտոնական այցով Երեւանում գտնվող Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանին:

ՀՀ նախագահի մամուլի ծառայությունից «Սնարք» գործակալությանը տեղեկացրին, որ հանդիպման ընթացքում քննարկվել են երկու հանրապետությունների տեսական մարմինների միջեւ աշխատանքային շփումների ակտիվացմանն առնչվող հարցեր:

Մինչ այդ ԼՂՀ նախագահը հանդիպել էր ՀՀ վարչապետ Հրանտ Բագրատյանի եւ խորհրդարանի նախագահ Բաբկեն Արարքցյանի հետ:

ՎԱՆԱՁՈՐ

Համաշխարհային բանկը հովանավորում է շինարարությունը

Երեկ, հունվարի 18-ին Վանաձորի քաղխորհրդում տեղի ունեցավ հանդիպում Տարոն թաղամասում կառուցված 10 բնակելիների շինարարների, շահագործող կազմակերպությունների եւ բնակիչների հետ: Հանդիպմանը մասնակցում էին ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարության աղետի գոտու վերականգնման ծրագրի ներկայացուցիչ Արթուր Մանուկյանը, Վանաձորի քաղխորհրդի նախագահի քաղաքաշինության հարցերով տեղակալ Լեւոն Ասլանյանը, բնակֆոնդի հաշվառման եւ բաշխման բաժնի ներկայացուցիչները, հիշյալ շենքի շինարարությունը իրականացրած «Կանակա» տեսական արտադրական շինարարական ձեռնարկության տնօրեն Հայկ Հովիկյանը: Տարոն թաղամասի այդ 10 շենքերում բնակարան ստացած 176 վանաձորցիների համար ընտրվեցին բնակվարչություն եւ վերստուգիչ հանձնաժողով: Քննարկվեցին շենքերի բնակեցումը արագացնելու եւ այլ հիմնահարցեր: Ինչպես տեղեկացանք պարոն Մանուկյանից, այս տարի Վանաձորում Համաշխարհային բանկի ֆինանսավորմամբ շահագործման կհանձնվի 10 բնակելի շենք Տարոն թաղամասում, 2 բնակելի Առափնյա թաղամասում, իսկ քաղաքի կենտրոնում կառուցվեն 2 բնակելիներ:

Մ. Մ.

ՄԵԾԱՄՈՐ

Ատոմակայանը բացվում է. Իսկ ճառագայթման վտա՞նգը

Քաղխորհրդի պատգամավորն իր տագնապն է հայտնում

Համաձայն ԱԷԿ-երի նախագծման եւ շահագործման 1988-ից գործող սանիտարական կանոնների, ատոմակայաններին անմիջականորեն մերձակա բնակավայրերի համար անհրաժեշտ է ատոմակայանում հնարավոր վթարի դեպքում բնակչության ճառագայթումից պաշտպանելու միջոցառումների ծրագիր կազմել: Այդ ծրագիրը պետք է անպայման քննարկվի եւ հաստատվի իշխանության տեղական մարմինների կողմից, քանի որ նրանք են դրա հիմնական կատարողները: Սակայն, ինչպես «Նոյյան տապանի» թղթակցին հայտնեց Երեւանի քաղխորհրդի պատգամավոր Էմիլ Սահակյանը, մինչեւ այժմ քաղխորհրդի քննարկմանն այդպիսի ծրագիր չի ներկայացվել, թեեւ Երքաղխորհուրդը բազմիցս դիմել է ՀՀ կառավարությանը այն ներկայացնելու հարցով: Էմիլ Սահակյանը տագնապով հայտնեց, որ նման կարեւոր հարցի վերաբերյալ կառավարությունն այդպես էլ ոչ մի պատասխան չի տվել (թեեւ համաձայն գործող կարգի, նմանօրինակ դիմումների պատասխանները պետք է տրվեն երկու շաբաթվա ընթացքում):

Մինչդեռ մինչեւ ԱԷԿ-ի հայտարարված գործարկումը մնացել է մի քանի ամիս, եւ հայտնի չէ, կհասցնե՞ն արդյոք Երեւանի (ինչպես նաեւ Արմավիրի եւ Էջմիածնի) իշխանությունները քննարկել եւ հաստատել համապատասխան ծրագիրը եւ իրականացնելու միջոցառումներ ձեռնարկել: «Առանց այդ ծրագրի ՀԱԷԿ-ի վերագործարկումն անիրավական է եւ անթույլատրելի», հայտարարեց պատգամավորը: Ըստ նրա, անգամ առավելագույն նախագծային վթարների դեպքում (այսինքն կայանի շահագործման կանոններով թույլատրվող վթարների) կարող է ԱԷԿ-ին մերձակա շրջանների բնակիչների ժամանակավոր եւ մշտական տեղափոխության անհրաժեշտություն առաջանալ, ինչն անհնար է կազմակերպված իրականացնել առանց համապատասխան ծրագրի:

ՆՏ

ԼՈՒԾԱՐՎԵԼ Է
«ԱԼՎԻՆԱ»
փոքր ձեռնարկությունը:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Աշտարակի շրջանի Կարբիի Վ. Թեքեյան դպրոցին անհրաժեշտ են պարսկերեն լեզվի ուսուցիչներ, որոնց աշխատավարձը եռապատիկ բարձր է միջինից: Կվճարվի նաեւ ճանապարհածախսը:
Դպրոցի տնօրինություն
(8-243) 2-42-95

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան է տալիս
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս 562941. AT&T (7 8852) 151065
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՅԱՄԼԷՏ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ / 529221
Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայութիւն / 581841
Ոճը եւ տառաձեւերը ՊՕՂԷԼ ՊԱԼԼԱՔԵԱՆԻ
Apple Macintosh
համակարգչային սարքաւորումը «Ազգ» թերթի
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

Ղարաբաղցիները շարունակում են վերադառնալ

Ադրբեջանի հարձակումների ընթացքում բռնի կերպով տեղահանված հազարավոր ղարաբաղցիներ շարունակում են վերադառնալ իրենց բնակավայրերը: Ինչպես տեղեկացրեց բռնագաղթած փախստականների եւ մարդասիրական օգնության հարցերով ԼՂՀ վարչության պետ Նելսոն Ղուլյանը, մինչեւ 1994 թ. վերջը հարազատ օջախներ են վերադարձել 24930 գաղթականներ: Ներկայումս Լեռնային Ղարաբաղի տարածքում կան հազարից ավելի ընտանիքներ, որոնք սպասում են հարազատ բնակավայրեր վերադառնալուն: Ինչպես տեղեկացրեց Նելսոն Ղուլյանը՝ կան նաեւ բազմաթիվ փախստականներ, ովքեր Ղարաբաղ վերաբնակության են գալիս Հայաստանից կամ ԱՊՀ այլ երկրներից: Մինչեւ վերջերս վարչությունն ընդունել ու հանրապետության տարբեր բնավայրերում վերաբնակեցման է ուղարկել 130 ընտանիքներ: Նրանցից 67-ը միանվագ օգնություն են ստացել 363.000 դրամ ընդհանուր գումարով: Մնացածները եւս կստանան նման օգնություն համապատասխան փաստաթղթեր ներկայացնելուց հետո: Ղուլյանի խոսքերով՝ վերաբնակվել ցանկացողների թիվը վերջին ժամանակներս ավելի է աճել: Փաստորեն դրան զուգընթաց՝ դժվարացել է վերաբնակներին բնակարաններով ապահովելու հարցը: Բայց վարչությունը ջանք չի խնայում մարդկանց տեղափոխելու համար, օրինակ՝ Շուշիում կան 300 բնակարաններ, որոնք վերականգնողական մասնակի աշխատանքներ կատարելուց հետո կարելի է հասկացնել վերաբնակներին:

«Ոչ իրենց կամքով գաղթական դարձած մարդկանց հարազատ բնավայրեր դարձնելու համար, անշուշտ, ապրելու (իչ) թե շատ տանելի պայմաններ են պետք, նշեց Ղուլյանը, այդ նպատակով 1993 թ. սեպտեմբերից սկսած վերականգնողական աշխատանքներ են ծավալվում Լեռնային Ղարաբաղի գրեթե բոլոր շրջաններում: Օրինակ՝ 1993-ի վերջին երեք ամիսներին վերականգնվել են 303 անհատական տներ, որից 194-ը Մարտակերտի, 109-ը՝ Ասկերանի շրջանում: Սկզբում այդ աշխատանքներում հիմնականում ընդգրկված էին Հայաստանից հրավիրված շինջոկատները: Հետագայում նրանց միացել են նաեւ ԼՂՀ շինարարական կազմակերպությունները: 1994-ի կեսերին վերականգնողական աշխատանքների աշխարհագրությունն արդեն ընդգրկում էր հանրապետության բոլոր շրջանները՝ ավելի քան 40 բնակավայրեր: Անցյալ տարում լրիվ կամ մասնակիորեն վերականգնվել են 1000-ից ավելի ավերված տներ: Այդ նպատակով ծախսվել է 140 մլն դրամ: Վարչությունը հատուկ ուշադրություն է դարձնում Մարտակերտի շրջանին, որտեղ 1994 թ. վերականգնվել են 430 անհատական տներ՝ 1993-ի 190-ի դիմաց: Միջին հաշվով մեկ տան վերականգնման համար ծախսվում է մոտ 150.000 դրամ:

Վարչության գործունեության գլխավոր ուղղություններից մեկը մարդասիրական օգնության ընդունումն ու բաշխումն է: Նելսոն Ղուլյանի խոսքերով՝ ստացվող օգնության հիմնական մատակարարներն են «Միջազգային քրիստոնեական համերաշխություն» կազմակերպությունը, որի ներկայացուցիչն է Անգլիայի Լորդերի պալատի փոխխոսնակ, արցախցիների մեծ բարեկամ Քերոլայն Քոկսը, «Բժշկական օգնություն հայերին» ամերիկյան ընկերությունը (ներկայացուցիչ՝ Վարդգես Նաջարյան), Ֆրանսիայում ԼՂՀ լիազոր ներկայացուցիչ Վարուժան Մելքոնյանը, ամերիկահայ Նաջարյանների ընտանիքը, միջազգային այլ կազմակերպություններ, տարբեր երկրների հայ համայնքներ: Այս գործում մեծ ներդրում ունի հատկապես Կարմիր խաչի միջազգային կոմիտեն: 1994 թ. դեկտեմբերի 1-ի դրությամբ՝ որպես մարդասիրական օգնություն ստացվել եւ բաշխվել են 368,2 տոննա սննդամթերք, 41,8 հազար նոր եւ 146,7 հազար օգտագործված հագուստ, 6578 զույգ նոր եւ 174 զույգ օգտագործված կոշիկ, 177,3 տոննա դեղորայք, բժշկական սարքավորումներ, այլ ապրանքներ:

Լ. Ա.

«Ռոսիյսկիե վեստի» թերթը հունվարի 18-ին մեկնաբանում է Ռուսաստանի Դաշնության կառավարության նախագահ Վիկտոր Չեռնոմիրդինի՝ ռուսաստանցիներին հղված հեռուստաուղերձը Չեչնիայի ճգնաժամի քաղաքական կարգավորման ուղիների մասին: «Վիկտոր Չեռնոմիրդինը գոնե այնքան էլ չի կարողանում ցայտուն խոսել, բայց կարողանում է լսել այն, ինչ իրեն ասում են մյուսները, եւ կարողանում է խելամիտ առաջարկություններ կիրառել գործի համար», նշում է թերթը:

Անդրադառնալով Չեչնիայի ճգնաժամի քաղաքական կարգավորման հեռանկարներին՝ Ռուսաստանի Դաշնության նախագահի առաջին օգնական Վիկտոր Իլյուշինը «Ռոսիյսկայա գազետա» թերթում հրապարակված հարցազրույցում նշել է, որ «արդեն այժմ, թեեւ դեռեւս կրակում են, դրվում են ճգնաժամից դուրս գալու հիմքերը:

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

«Երբ պատերազմ է, նշանակում է դա ինչ-որ մեկին ձեռնտու է»

«Երբ պատերազմ է, նշանակում է դա ինչ-որ մեկին ձեռնտու է», այս վերտառությամբ «Կոմսոմոլսկայա պրավդա» թերթը հրապարակել է Ինգուշիայի նախագահ Ռուսլան Աուշեւի հարցազրույցը. «Ես միանգամայն հնարավոր եմ համարում, որ այսպես կոչված «ընդդիմությունը», որ մտադրվել էր գրավել Գրոզնին, ձախողվեց. ինչ-որ մեկը ցանկացավ խնձել խայտառակության հետքերը. դրանք հեղեղել արյամբ», գրում է Ռուսլան Աուշեւը: Նրա կարծիքով, ճգնաժամից դուրս գալու ելքը մեկն է. «Հարկավոր է կանգ առնել եւ չհամարել, թե Չեչնիայի հաղթելը Ռուսաստանի զինված ուժերի մեծ նվաճումն է»:

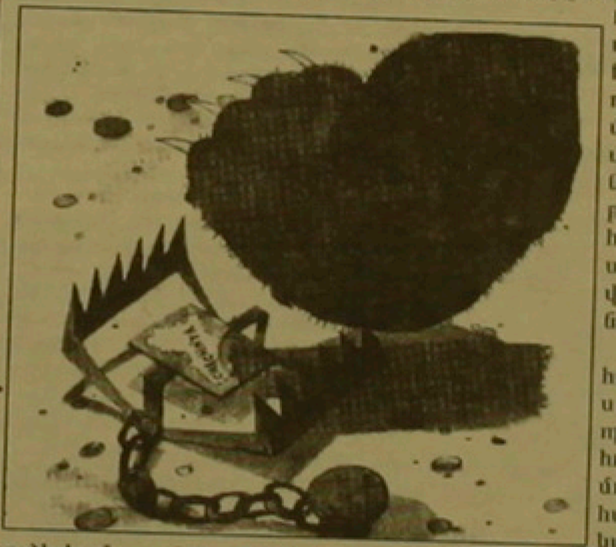

Հենց նույն համարում «Կոմսոմոլսկայա պրավդա» թերթը հրապարակել է մոսկվացիների հասարակական կարծիքի հարցման արդյունքները Չեչնիայի իրադարձությունների մասին: «Հարցման ենթարկվածների ավելի քան կեսը (54 տոկոս) դրականորեն կվերաբերվեին Չեչնիայի տարածքից Ռուսաստանի զորքերի անհապաղ դուրսբերմանը՝ դա չհամարելով Ռուսաստանի թուլության եւ պարտության նշան»:

Արմենպրես

ՏԱՄԱՌՈՏ

Գրպանահատությունն առաջընթաց է ապրում Ռուսաստանում

Անձնական ունեցվածքի հափշտակման ավելի քան մեկ միլիոն դեպք է արձանագրվել Ռուսաստանում, անցած տարի: Դրանց մոտ երրորդ մասը կազմում են գրպանահատումները: Քաղաքային տրանսպորտում, կայարաններում, շուկաներում ու խոշոր հանրախանութներում գործում է գրպանահատների մի հսկայական բանակ, որը հստակորեն բաժանել է տարածքներն ու օբյեկտները ըստ գործող խմբերի եւ ձեռք բերել իրավապահ մարմինների համապատասխան ծառայությունների հովանավորությունը:

Ձերբակալվել են մարդակեր ամուսիններ

ՆՈՎԳՈՐՈԴ, 16 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՄՆԱՐՔ ԻՄՍ ՊՐԵՍ: Դեմյանսկ ավանում իրավապահ մարմինները ձերբակալել են մարդակեր ամուսինների, որոնք հարբած վիճակում փորձում էին վաճառել կամ օղու հետ փոխանակել կասկածելի տեսք ու հոտ ունեցող միս: Պարզվեց, որ միջադեպից երկու օր առաջ հարբեցողության ժամանակ ծագած վեճի ընթացքում ամուսիններից մեկը գերանով սպանել էր Դեմյանսկի 38-ամյա մի բնակչի: Մասնատելով դիակը՝ նա գլուխը եւ վերջույթները նետել էր վառարանը, մարմնի մի մասով ընթրել էր, իսկ մնացած մասը որոշել էր վաճառել:

ՂԱՐԱԲԱՂ

Վարդգես Պետրոսյանը լրագրողների միության նախագահ

Ինչպես արդեն հաղորդվել է, հունվարի 17-ին տեղի ունեցավ Լեռնային Ղարաբաղի լրագրողների միության հիմնադիր ժողովը, որն ընտրեց միության առաջին նախագահ: Այդ պաշտոնի համար հավակնող երկու թեկնածուներ՝ Մարտին Հովհաննիսյանը եւ Վարդգես Պետրոսյանը փակ գաղտնի քվեարկության ժամանակ համապատասխանաբար ստացան ընտրողների 20 եւ 39 ձայն: Արդյունքում, ԼՂՀ լրագրողների միության առաջին նախագահ ընտրվեց Վարդգես Պետրոսյանը:

Վարդգես Պետրոսյանը ծնվել է 1948 թ. ապրիլի 1-ին, ԼՂՀ հեռուստատեսության հիմնադիրներից է, երկար ժամանակ աշխատել է որպես ՀՀ հատուկ ծրագրերի պետվարչության լիազոր ներկայացուցիչ Ղարաբաղում, վերջերս ԼՂՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի հրամանագրով նշանակվել է ԼՂՀ մշակույթի, գիտության, ժողովրդական կրթության եւ սպորտի նախարարի տեղակալ, անկուսակցական է, ամուսնացած է, ունի 3 երեխա:

ՏԱՄԱՌՈՏ

Կրգըզստան. Ինքնաթիռներ Ուզբեկստանի գազի դիմաց

Կրգըզստանի կառավարությունը որոշել է Ուզբեկստանի մատակարարած գազի դի[մաց] վճարել մարտական ինքնաթիռներով: Ինչպես հունվարի 18-ին ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակցին հայտնի է դարձել հավաստի աղբյուրներից, հարեւան երկիր ուղարկելու համար նախապատրաստված է L-39 10 մարտական ինքնաթիռ (Չեխոսլովակիայի արտադրության): Այս տարի Տաշքենդը Բիշքեկին կմատակարարի 900 միլիոն խորանարդ մետր բնական գազ: Դա փոքր ինչ ավելի է անցած տարվանից: Մեկ խորանարդ մետրը Կրգըզստանի վրա նստում է 65 ամերիկյան դոլլար:

Թուրքիայից Վրաստան հասան ալյուրով լի առաջին բեռնատարները

ԹԲԻԼԻՍԻ, 18 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Թուրքիայից Վրաստան մուտք գործեց ալյուրով լի բեռնատարների առաջին շարասյունը: «Ցեկավշիրի» կորպորացիայի եւ թուրքական ֆիրմաների միջեւ կնքված պայմանագրի համաձայն, այս տարի Վրաստանի բնակչությունը հարեւան երկրից կստանա 500 հազար տոննա ալյուր:

Մոզդոկ. 2000 բռնագաղթած Չեչնիայից

ՄՈԶԴՈԿ, 18 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Մոզդոկի շրջանի վարչակազմի տվյալների համաձայն, տեղական գաղթի ծառայությունը արձանագրել է Չեչնիայից եկած ավելի քան 2000 բռնագաղթածների: Շրջանում անօրինական կերպով հաստատվել է Չեչնիայից եկած ավելի քան 5 հազար մարդ: Այդ մարդիկ չեն ուզում մեկնել Ռուսաստանում ստեղծված մշտական բնակության կենտրոններ եւ հույս ունեն վերադառնալ հարազատ օջախներ: Գաղթի դաշնակցային ծառայության աշխատակիցները կանխիկ դրամի մեծ պակաս են զգում գաղթականներին օգնելու հարցում եւ վստահ են, որ Ռուսաստանի կառավարության դեռեւս չհատկացված 11 մլրդ ռուբլին անբավարար կլինի:

Սազերլանդը կքննարկի ՀԱԿ-ում ՌԴ ընդգրկման հեռանկարները

ՄՈՍԿՎԱ, 18 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՓԱՍՍ: Այսօր երեկոյան Մոսկվա է ժամանում Համաշխարհային առեւտրական կազմակերպության գլխավոր տնօրեն Փիթըր Սազերլանդը: Նա բանակցություններ կվարի Ռուսաստանի ղեկավարների հետ՝ Համաշխարհային առեւտրական կազմակերպության մեջ այս երկրի ընդգրկման հեռանկարների շուրջ:

ՎՐԱՍՏԱՆ

Շեւարդնաձեն Սոֆիայում. Վրաց-բուլղարական մերձեցում

ԹԲԻԼԻՍԻ, 18 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Այսօր Վրաստանի ղեկավար Էդուարդ Շեւարդնաձեն պաշտոնական այցով մեկնեց Բուլղարիա:

Այցելության ընթացքում կստորագրվեն Վրաստանի եւ Բուլղարիայի միջեւ տնտեսական, քաղաքական, մշակութային, գիտատեխնիկական եւ տեղեկատվական համագործակցության կարեւորագույն համաձայնագրեր եւ պայմանագրեր: Բացի այդ, նախատեսվում է ստորագրել նաեւ բարեկամության եւ համագործակցության բուլղար-վրացական պայմանագիր:

Նախքան Վրաստանի ղեկավարի պաշտոնական այցը մի քանի օր Սոֆիայում էր գտնվում վրացական կառավարության աշխատանքային խումբը՝ Վրաստանի արտաքին գործերի փոխնախարար Միխայիլ Ուկլեբայի գլխավորությամբ: Խումբը իր բուլղարացի գործընկերների հետ զբաղված էր հիշյալ համաձայնագրերի եւ պայմանագրերի նախագծերի մշակմամբ:

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

Կարելի՞ է արդյոք դատի տալ նախագահին

Ելցինի աշխատակազմից բռնագանձվելու է 9.205.433 ռուբլի

Այո, կարելի է դատի տալ եւ նույնիսկ շահել դատը: Այդ մասին պատասխանատուներեն վերջերս մամուլ տրված տեղեկատվությունից պարզվում է, որ 1993 թ. ապրիլին ՌԴ Լիպեցկի մարզի նախկին նահանգապետ Գենադի Կուտցովը դատի է տվել ՌԴ նախագահ Բորիս Ելցինին իրեն աշխատանքից ազատելու համար (նախագահի հրամանագրում չեն նշված ազատման պատճառները): Դատավարության արդյունքում, որը տեւեց մեկուկես տարի, Մոսկվայի քաղաքային դատարանը Եմիշեւայի դատավորությամբ անցած տարվա սեպտեմբերին որոշեց, որ Կուտցովը աշխատանքից ազատվել է հակաօրինականորեն եւ հայցվորի օգտին նախագահի աշխատակազմից պետք է բռնագանձվի 9.205.433 ռուբլի ստիպողական պարապուրդի համար: Ճիշտ է, Կուտցովը այդ գումարը դեռ չի ստացել, քանի որ նախագահի նախկին հրամանը փոխելու համար հարկավոր է նոր հրաման, աշխատակազմի աշխատակիցները «վախենում են» նախագահի մոտ մտնել այդպիսի թղթով, իսկ Ելցինը, ըստ երեւույթին, բանից անտեղյակ է: Ըստ Կուտցովի, առաջարկել են հայցի գումարը վճարել նախագահի աշխատակազմի ղեկավար Ֆիլատովի կարգադրությամբ, սակայն նա սկզբունքորեն պահանջում է, որ ինքը նախագահն ընդունի իր սխալը:

Ռուսաստանի բնակչությունը բնաջնջվում է

Այս կարծիքն են հայտնում կանանց նկատմամբ խտրականության վերացման ՄԱԿ-ի կոմիտեի երեքշաբթի օրը բացված նստաշրջանի քննարկմանը ներկայացված զեկուցագրի հեղինակները: Աշխարհի ամենալայնածավալ երկրում ստեղծված «բարդ ժողովրդագրական իրադրությունը», մասնագետների կարծիքով, առաջացել է սոցիալական ցնցումների պատճառով: «Ռուսաստանում ծնելիության մակարդակն արդեն 60-ական թվականների երկրորդ կեսից ցածր է բնակչության պարզ վերարտադրության սահմանագծից», ասվում է զեկուցագրում:

Արմենպրես

digitised by A.R.A.R.@

Հրապարակ

ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Կա՞ այդպիսի ազգություն՝ «կովկասյան»

Լրագրողը խորհում է մեր բացասական կերպարի պատճառների մասին

Մի տարի առաջ ես մի հոդված էի գրել Ռուսաստանում «կովկասյան ազգության անձանց» դեմ ուղղված արշավի մասին: Անցած տարում այդ երեւույթը, կարելի է ասել, ուժեղացավ եւ ուռճացավ, եւ ճանապարհ: Ես հետեւում էի հաստատուն մոսկովյան մամուլին եւ այդ ընթացքում բավականին պատկառելի «արխիվ» հավաքեցի: Առանձնապես ուզում եմ նշել «Մոսկովսկի կոմսոմոլեց» թերթի մեծ ավանդը կովկասցիների նկատմամբ բույն ներկամբացիներ: Անդրկովկասից այստեղ ամենամեծաթվական համախմբերն ունի ադրբեջանական «Էրենուր», հայերը 4-րդ տեղում են, վրացիները 5-րդում: Ուրիշների դատապարտելու փոխարեն այժմ փորձենք պատասխանել մեզ համար շատ մի հարցի. ինչո՞ւ Ռուսաստանում մեզ չեն սիրում: Ընդունենք խոսենք միայն հայերիս, մեր ազգային բնավորության ծուռ կողմերի մասին, բնավ էլ չհրաժարվելով ակադեմիական դատողություններով: Երբ հիշյալ հարցը տվեցի տարբեր տեղերում քաղաքացիների, նրանց կարծիքները տարբեր, բոլոր ստորությամբ ցույց տվեցին մի քանի հայ քաջորդների, որոնք ընկել էին միլիցիոներների աչքին մեջ, եւ գլուխները բռնած վայնասուն էին բարձրացրել. «ա՜ռա, վա՛յ, ես ի՞նչ եմ անում»: Իսկ ինչ էին արել իրենք. առեւանգել էին մի ռուս երեխա եւ ծնողներից փրկագին պահանջել:

Ասում են հանցագործը ազգություն չունի: Ռուսական թերթերում այդ «ազգությունն» այնուամենայնիվ է կոնկրետանում, որ դառնում է գրեթե ամբողջ ազգի բնութագիր: Իսկ մեր ցուցամոլությունը, խուլիգանական վարվելու գործում: Համենայն դեպս վերջերս հայերիս դեմ ուղղված նրա ժամկետ հոդվածը այդ առումով վեր էր ամեն մրցակցությունից:

Այդ փաստերին տեղեկատվական արշավը չի կարող միանշանակ ընկալվել ու գնահատվել: Դա բազմաբարդ երեւույթ է, հետեւանք վերջին տարիների հետխորհրդային տարածությունում տեղի ունեցած քաղաքական, տնտեսական, սոցիալական, ժողովրդագրական, ազգային եւ այլ փոփոխությունների: Անցած անգամ ես կանգ էի առել այդ խնդրի քաղաքական կողմի վրա, որպես «տեղեկատվական պատերազմի» մի մասը: Այս առումով շատ բան չի փոխվել, թերեւս ուժեղացել են «սեւամորթների» նկատմամբ զործադրվող որոշ «կանխարգելիչ» միջոցներ:

Միաժամանակ երեւան է եկել հիշյալ խնդրի մեկնաբանման եւս մի տարբերակ, որին արժե ծանոթանալ հայ ընթերցողին: Ռուսական ազգային ինքնագիտակցությունը իր պատմության փիլիսոփայի (դուստոեւսկյան «անձիս ու անձամբ քննարկի») համար միշտ էլ հավակնություն ունեցել է փնտրել: Այս առումով երկար ժամանակ բիրախ են ծառայել հրեաները: Մեր խնդիրը չէ այստեղ մեկնաբանել, թե ինչով է սխալ կամ իրավացի ռուս ժողովուրդը, բայց որ ռուսների մեջ ուժեղ է հակասեմիտիզմը, ապացուցման կարիք չի զգում: Ահա եւ ռուսաստանյան (մոսկովյան) մամուլը, որը ժողովրդավարության (մասնավոր սեփականության) պայմաններում բավականին վստահորեն անցնում է հրեաների ձեռքը, ի դեմս կովկասցիների ակտիվորեն ստեղծում է քավության նոխազի նոր կերպար: Վարկածի իսկության որոշումը թողնում եմ ընթերցողներին, կարող եմ միայն անկեղծորեն ասել, որ այդ ջանքերը բավականին արդյունք են տալիս: Ռուսներն ինչ որ տեղ նույնիսկ մոռանում են ժիրինովսկու ազգային պաշտպանությունը:

Իսկ հիմա նկատենք խնդրո առարկա դարձնենք մի ուրիշ հարց. արդյոք կովկասցիները, այդ թվում, բնականաբար, նաեւ մենք հայերս, մեղավոր չե՞նք իրենց նկատմամբ ստեղծված հիրավի ոչ բարյացակամ վերաբերմունքի մեջ: Պարզ է, «սեւամորթների» հանդեպ հակակրանքի հիմնական աղբյուրներից մեկը նրանց վերագրվող «ռեկետի» բնույթն է ու զանազան կոչերը:

Կովկասցիները բույն են դրել Ռուսաստանի բոլոր շրջաններում, իսկ Մոսկվան դարձել է լիովին բոլոր ցուցանիշներով: Մոսկվայում կատարվող յուրաքանչյուր հինգերորդ հանցագործությունը կատարում են անկոչ հյուրերը, որոնց մեջ 15 տոկոսը ԱՊՀ պետությունների մոսկվացիներին, համոզված եղեք, որ նրանց գերակշիռ մեծամասնությունը առաջին հերթին մի պատասխան կտա՝ լկտիության համար (ես դժվարանում եմ ասել, թե «լկտիություն» ու «наглость»-ը համարժեք են): Եւ, դժբախտաբար, դրա մեջ դառը ճշմարտություն կա:

Ես կարծում եմ, հայերիս ներկայիս դժբախտությունների մեջ զգալի է նացիոնալիզմի դերը: Սեփական ազգի գերագնահատման, բացառիկության առասպելը, որ ստեղծել ենք մենք, դժվարում ենք շուրջը, մեզ դարձրել է ամբարտավան եւ նվազ ներքաշ պատշաճության: Ընդ որում ուրիշների հետ համեմատվելիս հաճախ ենք սխալ եզրակացություններ ընդունում, մեր լավը համեմատում ենք նրանց վատի հետ, «մոռացության մատնելով» մեր վատը: Ահա եւ շատ հայեր, այդ թվում նաեւ ամենաողորմելին, ընկնելով Ռուսաստան, բնավ էլ չեն մտածում (գուցե անընդունակ են), որ իրենց կուլտուրան կարող է ցածր լինել ռուսներից: Նման մակարդակի հայը չի էլ փորձում զուսպ լինել (վերջին հաշվով նա գտնվում է ուրիշի երկրում եւ պարտավոր է հարգել գոնե հյուրընկալման կանոնները): Ո՞ւր է: Իր տգիտության մեջ այդ հայը շատ ավելի ագրեսիվ է, եւ պատրաստ է առանց քաշվելու իր ցածր կուլտուրան քարոզել կամ պատվաստել դիմացինին. գիտե՞ք ինչ ազգ ենք: Եւ հենց այդ դասարկ արհամարհանքը ուրիշի նկատմամբ նրան դարձնում է լկտի: Եւ կարծում եմ դրանք հասունե՞նք մարդիկ են: Մեծ Մոսկվայի կենտրոնական հյուրանոցները, կազինոները, գիշերային ակումբները, զվարճավայրերը, անենք պարզապես քայլենք փողոցներով, եւ երբ դեմ քարեկիր հայ ենք, ապա հաճախ կկարմրենք մեր շատ հայրենակիցների անվայել վարքի համար: Իսկ այդ լկտիությունը առավել քան զարհուրելի է դառնում, երբ դա արտահայտվում է հանցագործության մեջ: Վերջերս ինձ խնդրել էին Պետրովկայում ներկա լինել մի հարցաքննության: Ինչով էին զբաղվել ինտերնացիոնալ կովկասյան հիրավի ավազակախմբի անդամները, այդ թվում նաեւ հայերը: Անօգնական ռուս ծերուկից բռնի ստիպել են «վաճառել» իրենց բնակարանները, իսկ այնուհետեւ ոչնչացրել նրանց: Եւ նման օրինակներ ինչքան ուզեք: Մետրոյի «Օկտյաբրսկայա» կայարանի մոտ հայերը օրը ցերեկով ծեծում են տարել կոխ կանանց ազգության ռուսներին են որոնում: Իրար մեջ: Պատկերացրեք, մոսկվացի ռուս կոմերսանտի մոտ է գալիս ոմն հայ եւ, ստեղծանելով դեմ տալով, փող է պահանջում: Ինչպես է անում ուրիշի երկրում: Մոսկովյան հեռուստակեցվածքը: Հայերիս բնավորության ամենավատ գծերից մեկն էլ փոխադարձ ագրեսիվությունն է, որ արտահայտվում է չնչին միջադեպի համար անգամ բռնցքի (հիմա էլ արդեն զենքի) դիմելու մեջ («արա, ախպեր, գիտես ինձ ինչ կանեմ»): Իսկ դեռ հայ մտավորականության արտահոսքը Հայաստանից շատերը բացատրում են նաեւ նման անհանդուրժողական մթնոլորտի առկայությամբ: Ահա եւ հայ երիտասարդներից շատերը այդ «խարուխական» հոգեբանությունը արտահանում են Ռուսաստան, շարունակում են իրենց պահել նույն ոճով (ո նց թե ոտքը ինձ մի բան ասի) եւ բավականին հաճախ դաժանորեն տուժում են դրանից: Այստեղ հարկ է նշել, որ ԽՍՀՄ փլուզումից հետո ռուսների հոգեբանության մեջ ընդհանրապես եւ ռուս տղամարդկանց մեջ մասնավորապես մեծ փոփոխություններ են տեղի ունեցել: Երբ առաջ ռուսները խուսափում էին «փոքր եղբայրներին» նեղացնելուց, ապա հիմա նրանք ձերբազատվել են այդ նախապաշարմունքներից եւ բավականին հաճախ պատժում են կեցվածք ընդունողներին: Մոսկովյան թերթերը ինչքան լի են հայերի կատարած անընթերցությունների մասին հաղորդումներով, նույնքան էլ նրանց նույնիսկ խմբային ոչնչացումների վերաբերյալ նյութերով: «Մերսեդեսով» բենզինի հերթ կանգնած երկու հայ անտարբեր տղաներով «կարգի են հրավիրել» մի ռուս մոտոցիկլիստի: Վերջինս մի ակնթարթում ժամացույց դանակահարել է երկուսին էլ ու անհետացել: Տեղի թերթերը սուսկ նկարագրել էին միջադեպը, իսկ ներքաշվածությունը շատ հեշտ էր կռահել. այդպես եք մեր երկրում, համեմատ պահեք ձեզ, ոչ թե մեզ խելք սովորեցրեք կամ կարգի հրավիրեք: Դա ձեր գործը չէ: Երկրի տերը հիմա մենք ենք:

Գաղտնիք չէ, որ Մոսկվան այնուամենայնիվ վերահսկում են ոչ թե կովկասցիները, այլ սլավոնական հանցախմբերը: Բայց դա, ինչպես ասում են, նրանց ներքին գործն է: Ռուսների ազգային ինքնագիտակցությունը, չասենք զարթնել է արդեն, բայց ընդհանրապես արթնանում է: Եւ ոչ ոք չի կարող երաշխիք տալ, որ այս երկրում էլ «իշխանության զլուխ» չի գա նացիոնալիզմը պաշտող պատմության ազգային փոքրամասնությունների համար: Ենթադրենք այն կլինի, որ հայերս, հյուր գնալով մի ուրիշ երկիր, ոչ թե մեր ազգային նկարագիրը համեմատենք ուրիշների հետ հօգուտ մեզ, այլ հարգենք տվյալ ժողովրդի բարքերը, ծիսակարգը, բարոյական նորմերը եւ ձգտենք նրանց ներկայացնել մեր լավը:

ՌՈՒԲԻԿ ՆԱԶԱՐԵԹՅԱՆ, Մոսկվա

ՕՏԱՐ ՄԱՄՈՒԼ

Հայաստանն ավելի մոտ է Արեւմուտքին, քան Արեւելքին

Անցյալ դեկտեմբերի 14-ից Հունաստանի արտգործնախարար Կարոլոս Պապուլիասի հրավերով մի քանի օրով Աթենքում էր գտնվում ՀՀ արտգործնախարար Վահան Փափազյանը: Այցի ընթացքում ստորագրվեցին միջկառավարական եւ քաղաքական ու համագործակցության մասին միջպետական պայմանագրեր, եղան բազմաթիվ հանդիպումներ, հրապարակային ելույթներ, մամուլի ասուլիս: Աթենքում հրատարակվող եւ տարածաշրջանում տարածվող «Balkan News International and EER» շաբաթաթերթի այս տարվա առաջին համարում մի ծավալուն հոդված է տպագրվել այդ այցի կապակցությամբ, որից ներկայացնում ենք սեղմ հատվածներ:

Վահան Փափազյանը ծեր պաշտպանոխված արտաքին գործերի նախարարը չէ: Նա երիտասարդ է, բարեկազմ եւ նուրբ շարժուձեւ ունի: Խոսելով հրաշալի անգլերենով, նա մեկն է Արեւելյան եւ Եվրոպայի դիվանագետների նոր սերնդից, որն առաջ է տանում իր երկրի գիծը, հակառակ «նոր աշխարհակարգի» անկայուն եւ անբարեհաճ առումի:

Բալկանյան լրատվական գործակալությանը տված բացառիկ հարցազրույցում Փափազյանը բացատրեց, թե ինչն է իրեն Աթենք բերել: Հունաստանը եւ Հայաստանը բնական դաշնակիցներ են, ասաց նա, նախ, որ երկուսն էլ դավանում են ուղղափառ քրիստոնեությանը, եւ երկրորդ՝ 20-րդ դարի սկզբին նույն փորձությունն են տարել: «Մեզ համար հեշտ է հաղորդակցվել», նշեց նա:

Վարչապետ Անդրեաս Պապանդրեուի, արտաքին գործերի նախարար Կարոլոս Պապուլիասի եւ պաշտպանության նախարար Գերասիմոս Արսենիսի հետ զրույցների ընթացքում Փափազյանին հաջողվեց համաձայնություն ձեռք բերել Լեռնային Ղարաբաղում դիտորդներ ուղարկելու վերաբերյալ:

կայուն մինչեւ Լեռնային Ղարաբաղի ներկայացուցիչները չընդգրկվեն, դրանից ոչ մի բան դուրս չի գա:

Հայաստանը հիմնական դերակատարը չէ, ողբաց նա: Մենք արդեն յոթ ամիս է հրադադար ենք հաստատել: Մենք կարող ենք խաղաղարարներ ունենալ: Մենք կարող ենք փոխադարձ վստահությանը նպաստող քայլեր անել, սակայն մինչեւ ուղիղ բանակցություններ չլինեն Լեռնային Ղարաբաղի եւ Ադրբեջանի միջեւ, լուծումն անհնարին է: Հարցեր կան՝ կապված զորքերի ետքաշման, շրջափակման վերացման եւ Լեռնային Ղարաբաղը Հայաստանին կապող միջանցքի առնչությամբ: Հայաստանը կհամաձայնի Լեռնային Ղարաբաղի համար ընդունելի ցանկացած տարբերակի, բայց ոչ Ադրբեջանի կազմում ինքնավարության որեւէ ձեւի: Նա որոշակիորեն ընդգծեց դա:

Անդրադառնալով այլ խնդիրների, նա ասաց, որ Հայաստանը հուսով էր, թե Սեւծովյան տնտեսական համագործակցության խորհուրդը տարածաշրջանում իրական տնտեսական զարգացմանը կնպաստեր: Սակայն դա չհաջողվեց, քանզի Թուրքիան հաստատորեն իր քաղաքական շահերը վեր է դասում տնտեսականից: Հայաստանի

Աթենք. Կարոլոս Պապուլիաս եւ Վահան Փափազյան

Դեկտեմբերին Բուդապեշտում կայացած ԵԱՀԽ գագաթաժողովի արդյունքները գնահատելով, Փափազյանը շեշտեց Լեռնային Ղարաբաղ հավանական ամենատեղյն ժամկետներում խաղաղարարներ ուղարկելու որոշման ընդունման հրատապությունը: Նա նշեց, որ Հայաստանը ողջունում է համանախագահությունը, եւ որ Ռուսաստանը, որպես ԱՊՀ ղեկավար, կարող է մեծական համանախագահ լինել մեկ ուրիշ երկրի հետ:

Նա հույս հայտնեց, որ ԵԱՀԽ-ն կընդունի դա: Հաշվի առնելով ՄԱԿ-ի մեծ փորձը, Փափազյանը նշեց, որ Ռուսաստանը նաեւ ընդունում է ՄԱԿ-ի գերակա դերը ԵԱՀԽ խաղաղարար խումբ ուղարկելու հարցում:

Վերոհիշյալ առնչությամբ Փափազյանն ասաց, որ ԱՊՀ որոշ երկրներ եւս կարող են ներդրում ունենալ: Հայաստանը չի ընդունի թուրք զինվորներ, քանզի Թուրքիան լիովին ադրբեջանամետ դիրքորոշում ունի, այնտեղ ուղարկելով ռազմական խորհրդատուներ, տեխնիկա եւ ֆինանսական օգնություն: «Մենք ենթադրում էինք քաղաքական աջակցություն, ասաց Փափազյանը, բայց ոչ սա»: Նմանապես, հույն դիտորդների որեւէ մասնակցություն պետք է համաձայնեցվի Ադրբեջանի հետ: Փափազյանն այն կարծիքին է, որ ԵԱՀԽ-ն օգտակար կարող է, սակայն մինչեւ այժմ նրան պակասում է իրական խնդիրների լուծման փորձը: «Այն պետք է ավելի ակտիվ լինի, որպեսզի արդյունավետ դառնա», ասաց նա:

Փափազյանն ասաց, որ ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղար Բուտրոս Բուտրոս Ղալին առաջարկում է հանդիպում կազմակերպել Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւի եւ Հայաստանի նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հետ, սա

դեպքում (ՍԾՏՀԽ-ի հիմնադիր անդամ) Թուրքիան մերժեց դիվանագիտական հարաբերություններ հաստատել Երեւանի հետ եւ փակեց իր սահմանը:

Հունաստանի կառավարության հետ հերթական հանդիպումից մի քանի րոպե առաջ Փափազյանին հարցրեցին, թե ինչպիսի՞ն կուզենար Հայաստանը լիներ 20-րդ դարի վերջին: Արտաքին գործոց նախարարը պատասխանեց, որ դա Հայաստանի քաղաքական կուսակցությունների վեճերի հիմնական առարկան է: «Մենք այժմ ԱՊՀ անդամ ենք», հիշեցրեց նա: «Մենք այս համագործակցության կարիքն ունենք տնտեսական նկատառումներով... մեր անվտանգության համար»:

Այնուամենայնիվ, մենք ուզում ենք լավ հարաբերություններ ունենալ Թուրքիայի, Իրանի եւ անգամ Իսրայելի (ուր Հայաստանի Հանրապետության արտաքին գործերի նախարարն այցելեց Հունաստանից հետո) հետ: Միեւնույն ժամանակ, մենք կապված ենք Եւրոպայի հետ, որը մեզ համար ժողովրդավարական հասարակության մոդել է: Մենք հույս ունենք, որ մի օր, այդուհանդերձ, Եւրամիության մաս կկազմենք, թեկուզեւ որպես նրա ներքեւի փոքրիկ անկյուն: Մենք նաեւ արժեւորում ենք մեր հարաբերությունները ԱՄՆ-ի եւ նրա խոշոր, հաջողակ հայկական համայնքի հետ: Այդ, ցուցադրելով իր ակադեմիական իմացությունը, Փափազյանն ասաց, որ Հայաստանը պետք է վերականգնի Արեւելքն տանող իր հին առեւտրական ուղիները:

Վերջիվերջո, հայերը, ինչպես հույները, հարատեւող ժողովուրդ են: Լինելով ուժեղ, խելացի եւ հեռատես, նրանք զրկվել են աշխարհով մեկ: Այսօր նրանք փորձում են գործել բոլոր ուղղություններով:

digitised by A.R.A.R.@

ԵՎՐՈՊԱ

Բալկաններ. Պատերազմող կողմերին դադար է հարկավոր

Դեկտեմբերի վերջին տասնօրյակը Բոսնիայի ու Հերցեգովինայի ռազմաճակատներում աչքի էր ընկնում հարաբերական անդորրով: Ժամանակավոր համաձայնագիրը, որի ժամկետը լրացավ դեկտեմբերի 31-ին, կատարվում էր շրջանների մեծ մասում, բացառությամբ մահմեդական Բիհաչ միջնատարածքի: Կրայինայի սերբերը եւ Ֆիկրեթ Աբդիչի մահմեդական ապստամբները, որոնք չեն ստորագրել հրադադարի կարճաժամկետ համաձայնագիրը, հարձակում էին ձեռնարկել կառավարական զորերի դիրքերի վրա Բոսնիայի հյուսիս-արեւմուտքում, մասնավորապես Բիհաչի միջնատարածքում: Բոսնիայի մահմեդական կառավարության հայտարարությունների համաձայն, չորսամսյա զինադադարի համաձայնագրի ստորագրման պարտադիր պայմանը Բիհաչի շրջանում կրակի դադարեցումն է: Ծննդյան տոների զինադադարի համաձայնագիրը չստորագրեցին նաեւ բոսնիացի խորվաթները: Դեկտեմբերի 26-ին նրանք խորվաթական կանոնավոր բանակի զինված կազմավորումների հետ միասին հրետակոծեցին Գլամոչ եւ Գրախովո քաղաքների շրջանում գտնվող քաղաքացիական օբյեկտներ: Սերբական որոշ շրջաններ գնդակոծվեցին նաեւ մահմեդականների կողմից: Երկարաժամկետ զինադադարի համաձայնագիրը, որին նախորդել էին ՄԱԿ-ի եւ մասնավորապես Բոսնիայում ՄԱԿ-ի խաղաղարար ուժերի հրամանատար գեներալ Մայքլ Ռոուզի միջնորդական ջանքերը, ստորագրվեց Բոսնիայի կառավարության ու բոսնիացի սերբերի միջեւ եւ ուժի մեջ մտավ հունվարի 1-ից: Ինչպես հայտնի է, այդ փաստաթուղթը մշակվել էր ԱՄՆ նախկին նախագահ Ջիմի Քարտերի օժանդակությամբ: Մահմեդականների պահանջով այնտեղ նշվել էր դրույթ, որով նախատեսվում էր բոլոր օտարերկրյա զորքերի դուրսբերումը Բոսնիայի տարածքից: Մասնավորապես նկատի էին առնվում Կրայինայի սերբերի ուժերը, որոնք Բոսնիայի կառավարական բանակի դեմ կռվում են Բիհաչի շրջանում: Զինադադարը ընդհանուր առմամբ կատարվում էր, բացառությամբ Բիհաչի շրջանի, որտեղ Կրայինայի սերբերը եւ խռովարար մահմեդականները դարձյալ մարտեր են մղում:

Բոննում, ապա Փարիզում տեղի ունեցան Բոսնիայի խնդրով զբաղվող միջազգային «Շփման խմբի» անդամ հինգ երկրների ներկայացուցիչների բանակցությունները: Դրանց ընթացքում քննարկվեց հաշտության ծրագիրը, որն ընդունել են հակամարտության մասնակից բոլոր կողմերը, բացի բոսնիացի սերբերից: Այդ հանդիպումների հիմնական խնդիրը հաշտության գործընթացի արագացումն էր: Դրա հիմնական տարրը բոսնիացի սերբերի կողմից Բոսնիայի բաժանման ծրագրի պայմանների անվերապահ ընդունումն էր («Շփման խմբի» հաշտության ծրագիրը Բոսնիայի տարածքի 51 տոկոսը նախատեսում է մահմեդական-խորվաթական դաշնության, իսկ 49 տոկոսը բոսնիացի սերբերի համար, որոնք ներկայումս վերահսկում են Բոսնիայի ու Հերցեգովինայի ամբողջ տարածքի շուրջ երկու երրորդը): Իրենց անկախություն հռչակած Սերբիայի Հանրապետության խորհրդարանի նախագահի խոսքերով, սերբերը չեն կարող ընդունել «Շփման խմբի» պատրաստած տարածքի բաժանման քարտեզները, քանի որ դրանք կազմված են անարդարացի կերպով: «Մենք պահանջում ենք, որ բաժանում կատարվի հաշվի առնելով տարածքի ոչ միայն քանակը, այլեւ որակը: Մեզ առաջարկվող 49 տոկոսը չի պարունակում բնական հարստությունների նույնիսկ 25 տոկոսը», հայտարարեց բոսնիացի սերբերի խորհրդարանի ղեկավարը: Բացի դրանից, բոսնիացի սերբերի ուժերի հրամանատար գեներալ Մլադիչը նոր պայման առաջ քաշեց հաշտության բանակցությունների համար. նա պահանջեց կառավարական զորքերը

դուրս բերել ապառազմականացված գոտուց այն շրջաններից, որոնք Բոսնիայի կառավարական բանակը գրավել էր անցյալ տարվա աշնանը:

Սակայն «Շփման խմբի» հաշտության ծրագիրը կտրականապես մերժող բոսնիացի սերբերը վերջերս փոքր ինչ փոխել են իրենց դիրքորոշումը, պատրաստակամություն հայտնելով որպես հիմք ընդունել ծրագրում շարադրված առաջարկությունները: Որոշ մեկնաբանների կարծիքով «Շփման խումբը» նույնպես փոխում է իր մոտեցումը: Եթե նախկինում այդ ծրագիրը բոսնիացի սերբերին առաջադրվում էր վերջնագրային ձեւով, ապա այժմ ներկայացվում է ծրագիրը որպես բանակցությունների հիմք ընդունելու պատրաստակամությունը: Խմբում ԱՄՆ ներկայացուցիչը նույնիսկ հայտարարեց, թե խաղաղ կարգավորման ծրագիրը կարող է փոփոխվել, նկատի ունենալով սերբերի ցանկությունները: Դեռ վերջերս ԱՄՆ կառավարությունը պատրաստակամություն էր հայտնում միակողմանիորեն հրաժարվել Բոսնիայի կառավարության զինամատակարարման վրա ՄԱԿ-ի հաստատած արգելքից: Իսկ այս տարվա սկզբներին ԱՄՆ փոխնախագահ Ալ Գորը հայտարարեց, որ եթե նույնիսկ Կոնգրեսը հաստատի արգելքի վերացման օրինագիծը, ԱՄՆ վարչակազմի ղեկավարը վետո կդնի դրա վրա: Այս հայտարարությունը պատասխանն էր Սենատում հանրապետական մեծամասնության ղեկավար Ռոբերտ Դոուլի այն կրկնվող պահանջի, որ միակողմանիորեն վերացվի Բոսնիայի մահմեդական կառավարության զինամատակարարման արգելքը: Սենատորի կարծիքով, դա բոսնիացի սերբերին կստիպի ընդունել «Շփման խմբի» հաշտության ծրագրի պայմանները: Սակայն որոշ վերլուծաբանների կարծիքով, ներկայումս ԱՄՆ վարչակազմը շահագրգռություն է արտահայտում ժամանակավոր անկայուն զինադադարի պահպանմամբ, որը միջազգային դիվանագիտությանը հնարավորություն կտա դուրս գալ Բոսնիայի խնդրի լուծմամբ:

Վերջերս արեւմտյան տերությունները հրաժարվել են Բոսնիայի խնդրի ուժային լուծման սկզբունքից: Հայտնի է, որ Լոնդոնը եւ Փարիզը Հարավսլավիայի նախագահ Միլոշեւիչին հասկացրել են, որ իրենք դեմ չեն համապատասխան պայմաններով Հարավսլավիայի հետ բոսնիացի սերբերի միավորմանը: Բալկաններում փաստորեն սնանկ դուրս եկավ ոչ միայն Արեւմուտքը, այլեւ հենց ՄԱԿ-ը. «կապույտ սաղավարտները» չկարողացան պահել ՄԱԿ-ի կողմից «ապառազմականացված գոտիներ» հայտարարված Գորաժդեն եւ Բիհաչը: Սերբական կողմը հասավ իր բոլոր ռազմական նպատակներին, մինչդեռ Բոսնիայի կառավարական բանակի 5-րդ կորպուսի պարտությունը զգալիորեն թուլացրեց նախագահ Ալիա Իզետբեգովիչի դիրքերը, որի հետ Արեւմուտքի որոշ շրջանակներ մեծ հույսեր էին կապում: Որոշ մեկնաբանների կարծիքով, մահմեդականները հույս ունեն չորսամսյա դադարն օգտագործել ուժերի վերախմբավորման համար: Մահմեդականները, որոնք չկարողացան դիմակայել սերբերի զորությանը, ըստ երեւույթին դարձյալ չեն հրաժարվում խնդրի լուծման ուժային միջոցներից: Ինչպես հայտնի է, ձմեռը դժվարացնում է ռազմական խոշոր գործողությունների անցկացումը: Բացի դրանից, պատերազմող երկու կողմերին հանգիստ է հարկավոր: Հարց է ծագում. Բոսնիայում կրակի դադարեցումը հակամարտության կարգավորման առաջին փուլն է, թե՞ մարտական գործողություններում արված ընդմիջում: Սերբ որոշ քաղաքագետների գնահատման համաձայն, ներկայումս Բալկաններում խաղաղության եւ պատերազմի գործոնները հավասարակշռված են:

ՍՈՒՍԱՆՆԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ,
ՆՈՅԱՆ ՏԱՊԱՆ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Բիլ Քլինթոն-Բորիս Ելցին հանդիպումը դեռեւս անորոշ

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 18 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՓԱՍՏ: Սպիտակ տան ներկայացուցչի հաղորդման համաձայն, Բիլ Քլինթոնի ադմինիստրացիան վերանայում է ՌԴ նախագահ Բորիս Ելցինի եւ ԱՄՆ նախագահի բարձր մակարդակի հանդիպման հարցը: Հանդիպման վայրն ու ժամկետը մնում են չճշտված:

Թուրքիա. Դիվանագիտական անցուդարձ

Թուրքիայի արտգործնախարարությունում երկար ժամանակ շարունակվող ճգնաժամը չհաղթահարվեց նաեւ նախարարի վերջին փոփոխությունից հետո: Ինչպես վկայում է «Հյուրրիյեթը» (հունվարի 5), դիվանագիտական կորպուսում նոր նշանակումների մասին որոշումը հրաժարվեց ստորագրել նաեւ նոր նախարար Մուրադ Կարայալչընը: Վերջինիս հրահանգով Մոսկվայում Թուրքիայի նախկին արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Վոլքան Վուրալը ժամանակավորապես մինչեւ հունվարի 28-ը, երբ տեղի կունենա երկու ձախակողմյան կուսակցությունների միաձուլման համագումարը, նշանակվել է արտգործնախարարի առաջին տեղակալի պաշտոնակատար: Իսկ նախկին առաջին տեղակալ Օզդեմ Սանբերկը մոտ օրերս կմեկնի Լոնդոն եւ կստանձնի Մեծ Բրիտանիայում Թուրքիայի արտակարգ եւ լիազոր դեսպանի պաշտոնը:

Մ. Բ.

ԱՄՆ-ը Հնդկաստանում չորս միլիարդ դոլլար է ներդնում

ԱՄՆ նախագահ Բիլ Քլինթոնը Հնդկաստանն անվանել է Միացյալ Նահանգների խոշորագույն առեւտրական գործընկերներից մեկը: Ինչպես հունվարի 18-ին ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ին հայտնի է դարձել Հնդկաստանի կառավարությանը մոտ կանգնած իրազեկ աղբյուրներից, Ամերիկայի նախագահն այս մասին հայտարարել է Հնդկաստանի վարչապետ Պ. Վ. Նարասիմհա Ռաոյին հղած իր անձնական ուղերձում: Այն Հնդկաստանի կաբինետի ղեկավարին է հանձնել ԱՄՆ առեւտրի նախարար Ռոնալդ Բրաունը, որը պաշտոնական այցով գտնվում էր Դելիում:

Բիլ Քլինթոնն ընդգծել է, որ Բրաունի այցի ընթացքում ստորագրված Հնդկաստանի եւ ԱՄՆ-ի միջեւ առեւտրատնտեսական միության ստեղծման համաձայնագիրը «Ամերիկա-հնդկական երկկողմ փոխշահավետ հարաբերությունների հետագա զարգացման մեխանիզմ կստեղծի, ինչպես նաեւ կնպաստի ինչպես Հնդկաստանում, այնպես էլ ԱՄՆ-ում լրացուցիչ աշխատատեղերի ստեղծմանը»:

Համաձայնագրերով նախատեսված են ավելի քան չորս միլիարդ դոլլար ընդհանուր գումարի ներդրումներ:

ԱՐԵՎԵԼՔ

Չինաստանը մտադիր է գերտերություն դառնալ

Չինաստանը մտադրվել է 21-րդ դարում դառնալ գերտերություն: Այն պահին, երբ Եւրոպան դիրքերը զիջում է նախկին Հարավսլավիայի հակամարտության դեմ հանդիման, երբ ամերիկյան դիվանագիտությունն զգում է ներխաղական փոփոխությունների ցնցումները, իսկ Ռուսաստանը շարունակում է խրվել տնտեսական ճահճի մեջ, Չինաստանի իշխանություններն Ասիայում եւ Խաղաղ օվկիանոսի շրջանում նոր աշխարհակարգ պարտադրելու հույսեր են փայփայում: Այս իրողությունը հայտնի է դառնում Հոնկոնգում գտնվող Չինաստանի իրավիճակի վերլուծության կենտրոնի գլխավոր մասնագետ Վիլի Վո Լապ Լամի հրապարակած փաստերից:

Մասնավորապես հրապարակվել է նոյեմբերի 14-ին արված մի լուսանկար, երբ տեղի էր ունենում Ասիա-Խաղաղօվկիանոսյան շրջանի 18 պետությունները միավորող տնտեսական համաժողովի նիստը: Լուսանկարում Չինաստանի նախագահ Ցզյան Ցզեմինը ժպտալով սեղմում է ԱՄՆ-ի նախագահ Բիլ Քլինթոնի ձեռքը: Այդ լուսանկարը լայնորեն հրապարակվեց չինական եւ առհասարակ ասիական թերթերի առաջին էջերում: Արեւմուտքի դիվանագետներից մեկի խոստովանությամբ «Միացյալ Նահանգները միակ գործընկերն է, որին Չինաստանն իրեն արժանի է համարում»: Նոյեմբերի 15-ին չինական «Չայնա դեյլի» թերթը գրեց. «Երկու երկրները հարաճուն պատասխանատվություն են ստանձնում աշխարհում խաղաղության ու կայունության պահպանման բնագավառում»: Իսկ Չինաստանի արտգործնախարարության բարձրաստիճան պաշտոնյաներից մեկի պարզաբանման համաձայն, Չինաստանի եւ ԱՄՆ-ի նպատակն է հաստատել միջազգային, քաղաքական եւ տնտեսական նոր աշխարհակարգ, որը հիմնված կլինի խաղաղ գոյակցության սկզբունքի վրա: Ըստ Պեկինի, նոր աշխարհակարգը կունենա երկու կարեւոր հիմք. տնտեսական փոխանակումները եւ ասիական «ավանդական արժեքների» վերականգնումը: 1994 թ. այս բնույթին առնչվող հոդվածները բազմապատկվել են ասիական մամուլում:

Նոյեմբեր ամսին Հարավարեւելյան Ասիայում Չինաստանի նախագահ Ցզյան Ցզեմինի կատարած ուղեւորությունը հատկանշական էր: Հանոյում չինացիներն ու վիետնամցիները որոշեցին «մի կողմ դնել» իրենց տարածքային վեճերը հանուն տնտեսական փոխանակումների: Մալայզիայի մայրաքաղաքում Չինաստանի նախագահը խոսեց «ասիական արժեքների ամրապնդման» մասին, դրանք հակադրելով «Արեւմուտքի կողմից պարտադրվող չափանիշներին», որոնք են մարդու իրավունքների հարգումը, ժողովրդավարությունը եւ շրջակա միջավայրի խնդիրը:

Ասիայի եւ Խաղաղ օվկիանոսի երկրները զգուշավորությամբ են նայում Չինաստանի հզորության այդ աճին: Նավթի հարուստ պաշարներ պարունակող եւ Չինաստանի ու Վիետնամի միջեւ վաղուց վեճի առարկա դարձած Պարասել եւ Սպրատլի կղզեխմբերում Չինաստանի ուժեղացող ներկայությունն անհանգստացնում է հարեւան երկրներին: Պեկինը վերջերս առավել խիստ դիրք է բռնել Տայվանի նկատմամբ: Ճապոնիան եւս չի թաքցնում իր մտահոգությունը Չինաստանի ռազմական նախապատրաստությունների առնչությամբ: Իսկ Ռուսաստանում ժամանակակից հիմնահարցերի ինստիտուտի տնօրեն Եւգենի Բաժանովը վերջերս հայտարարեց. «Ասիայում Չինաստանի օգտին ուժերի հավասարակշռության խախտումն անմիջական սպառնալիք կլիներ մեզ համար»:

Արեւմուտքի դիվանագետներից մեկը նշում է, որ սպառնալիքն իրականում կախված կլինի Չինաստանի ներքին իրավիճակից, որը մտահոգություն է պատճառում երկրի ներկայիս փաստացի ղեկավար 93-ամյա Դեն Սյաոպինի վատառողջությանն առնչվող վերջին լուրերի պատճառով:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

– Ինչպե՞ս կարող ենք խոսել, թե 1994 թ.-ին Հայաստանում ինչ ֆիլմ է արտադրվել, երբ ոչ մեկը չի արտադրվել: Նման բան Հայաստանում 1953-ից ի վեր չէր եղել:

– Մի քանի ամիս առաջ նախարարություն հրավիրեցին լրագրողներին, որոնք մեջ ի լուր աշխարհի, որ բավական անտովոր էր դեռեւս չավարտված ֆիլմի համար, հայտարարեցին, որ Հայֆիլմում շարունակվում է նկարահանվել Սուրեն Բաբայանի «Բարաբբան» այս անգամ արդեն մեծ ֆիլմ է ասվում, որ 1994-ին 80-ի մեջ հասցնեին:

– Մեր պետության կինոյի հանդեպ կանխակալ թե անկանխակալ աչքաթողությունից բացի, արդյո՞ք տեղական կինոգործիչների պասիվությունն էլ մյուս կողմից չի նպաստում կինոյի անկմանը:

– Ոչ: Կինոգործիչներն անընդհատ փորձում են կառավարությունում քննարկման դնել կինոյի հարցը: Կառավարությունն էլ անընդհատ խոստանում է անդրադառնալ մեր բարձրացրած խնդիրների համար:

– Ցանկացած պահի կարելի է փառատոնային հաղթարշավ կազմակերպել:

– Անգամ առանց կինո արտադրելո՞ւ:

– Առանց կինո արտադրելու հնարավոր չէ, բայց եղած ֆիլմերը ներկայացնելով հնարավոր է: Բայց ուշ թե շուտ կգա մի պահ, երբ արդեն ֆիլմ էլ չենք ունենա ներկայացնելու, երբ անցյալ տարվա փորձը կրկնվի:

– Կինոհրապարակում եւս չկա: Կինոյի ամենամյա մրցանակներ չեն շնորհվում...

Ո՞ւմ դուռը ծեծի հայկական կինոն

Վերջին չորս տասնամյակում աննախադեպ երեւույթ. 1994-ին Հայաստանում խաղարկային ֆիլմ չի թողարկվել

Երբ հերթը հասնում է կինոյին՝ «կա ոչ»: Ուժեղ փաստավավերագրական կինոյով (որն էլի ֆինանսական փակուղու առջեւ է հայտնվել, չի ստեղծվում նաեւ իրադարձությունների կինոխրոնիկա) հազիվ չես սա հոգու ծառայելն ու չես ծածկի գաղափարի տարիչելյան դասարկությունը ևս երկրի իրականության մեջ: Մոռկված, որ բոլոր իմաստներով սնուցող դայակ էր երբեմնի ներկայանալի հայ կինոյին, փառավոր կերպով նշելու է կինոյի 100-ամյակը: Երեւանն էլ է ուզում, բայց... փող չկա: Նախագահ Եցինի հրամանագրով միլիարդ ռուբլիներ են հատկացվելու հոբելյանական հանդիսություններին: Ռուսաստանը կարող է: Ռուսական կինոն կարող է թե աշխարհը շլացած տեսնել և թե ենել շլացած աշխարհի: Մեր կինոյին ուրիշ ոչինչ չի մնում անելու, բացի աշխարհի... գրանք մտնելուց: ՀՀ մշակույթի՝ կինոյի գծով փոխնախարար, կինոգետ Միխայել Ստամբոլցյանի հետ զրույցը հիմնականում վերջին տարվա հայաստանյան կինոարտադրության մասին է:

նանսավորումով ու ֆրիստոնեության ընդունման հոբելյանին ընդառաջ: Հայտարարեցինք: Լուսանկարներ էլ տեղեցինք: Ո՞ւր է այդ ֆիլմը:

– Թյուրիմացության պատճառով ֆիլմի համար պահանջվող 22 մլն դրամի փոխարեն նախատեսվել էր 11 միլիոն, որը, չնայած հիմա լրիվ տրամադրվել է, բայց բավական ուշացումով սկսեց հասկացվել: Նման պայմաններում ֆիլմը հնարավոր չէր ավարտել:

– Իսկ ի՞նչ անավարտ գործեր կան «Հայֆիլմում»:

– Ավարտված է Միխայել Դովլաթյանի «Մղձավանջը»: Այժմ ժապավենը տպելու համար (Մոսկվայում) բավական մեծ գումարներ են պետք, ինչը պետք է հասկացներ ֆիլմն ստեղծող ֆրանսիական կողմը եւ չի հասկացրել: Գրեթե ավարտվել են Լյուդմիլա Սահակյանցի «Զոնի» նկարահանումները, բայց ուրուր համադրական կադրերի լաբորատոր աշխատանքների հարց կա, որ դարձյալ մեծ գումարներ է պահանջում: Ֆրունզե Դովլաթյանի «Պաշը», որ պետական պատվեր էր, փողը փոխվելու հետեւանքով չնչին ֆինանսավորման տեր դարձավ, ու առանց հովանավորների գործը գլուխ չի գա: Արտավազդ Արիստակեսյանի «Յո՞ երբասն» անավարտ է: Նույնը Գյարդուշյանի «Օդային ճեղքվածքի» մասին, որը 3-4 տարի շարունակ ձգձգվում է (Գյարդուշյանն այստեղ չէ): Նույնը Էդվարդ Բաղդասարյանի «Սեւ կատուն» (հովանավորները հրաժարվեցին, «Հայֆիլմն» էլ գումարներ չունի)...

– Իսկ Արտավազդ Փելեշյանի երկու ֆիլմերը, որոնք նկարահանվեցին «Հայֆիլմում» եւ միջազգային ասպարեզում մրցանակներ շահեցին, չե՞ք համարում 1994-ին Հայաստանում արտադրված կինո:

– Համարում ենք: Իհարկե, համարում ենք: Ինքն էլ է համարում: Բայց չենք կարողանում նրանից ոչ նյութերն ստանալ, ոչ էլ դիտել: Ի՞նչ կարող ես անել, չէ՞ որ նա Փելեշյանն է...

– «Հայֆիլմը» կինո արտադրող միակ ստուդիան չէ Հայաստանում: Մասնավոր ստուդիաներում ֆիլմեր չե՞ն թողարկվել:

– Մասնավոր ստուդիաները կարծես զբաղված են...

– Հարեւան Իրանում, որտեղ կինոն պետության անմնացորդ հովանավորությանն է արժանանում, տարվող հստակ կինոքաղաքականությունից զատ, կինոն ազատված է պետական հարկերից, տարեկան հարյուր ֆիլմ է արտադրվում:

– Մոտ 50 ֆիլմ, սակայն ենթադրկարգին... Միայն հարկերից ազատումը չէ, որ մենք նախատեսել ենք առաջարկել: Մշակված է մի ամբողջական ծրագիր կինոն օժանդակելու: Ծրագրում փուլերով ներկայացված են այն միջոցառումները, որոնք մինչեւ 2000 թ. կարող են ոտքի կանգնեցնել մեր կինոն: Բայց արդեն երկու տարի է, ինչ կառավարությունը բերեւս զբաղված լինելով ավելի հրատապ հարցերով, կինոյի համար չի կարողանում ժամանակ գտնել:

Գարեգին Զաքոյան, Արտավազդ Փելեշյան, Ռուբեն Գեւորգյանց, Աղասի Այվազյան, Միխայել Ստամբոլցյան եւ Ալբերտ Մկրտչյան

– Իսկ ինչո՞վ բացատրել, որ քաղաքականի այնպիսի հզոր գործիքի խնդիրը, ինչպիսին կարող էր դառնալ կինոն, Հայաստանի կառավարության համար հրատապ չէ:

– Հավանաբար, ավելի կենսական հարցեր գոյություն ունեն, որոնք օրվա խնդիր են: Ինձ համար այսօր կինոն հրատապ է, բայց երբ վաղը հաց չլինի, հացի խնդիրն ավելի կարեւոր կդառնա:

– Իսկ երբ այսօր արդեն կինո չկա՞:

– Չէ, կինո կա, միայն թե կիսամեռ վիճակում:

– Այն դեպքում, երբ կինոգործիչների միության նախագահ Սերգեյ Իսրայելյանը ՀՀ նախագահի հետ հանդիպման ժամանակ հայ կինոյի բաղձման մասին ազդարարեց երկու տարի առաջ:

– Երբ Սերգեյ Իսրայելյանը կազմակերպում էր «կինոյի բաղումը», Հայաստանը դեռ կինոարտադրանք տալիս էր (90-94 թթ. տարեկան գոնե 5-6 խաղարկային ֆիլմ էր արտադրվում): Մի քիչ վաղաժամ էր «բաղելը»:

– Փոքր-ինչ անհամատեղելի են վերջին տարիների հայկական կինոփառատոնների հաղթարշավն ու «կիսամեռ» կինոն:

– Արդեն չորրորդ տարին է, ինչ մրցանակները դրված են կինոգործիչների միությունում: Այդ հարցով Սերգեյ Իսրայելյանին մոտեցեք:

– Կինոքննադատները պարբերական մամուլում քիչ են հանդես գալիս:

– Այդպես չէ: Հեստնոդականորեն ու պարբերաբար հոդվածներ են հրապարակում Սուսաննա Հարությունյանը, Վլադիմիր Բաղդասարյանը: Դավիթ Մուրադյանը եւ Զավեն Բոյաջյանը գրում են, հեռուստացույց վարում... Սուրեն Համբիկյանն դիմեք չի՞ գրի: Արմեն Վաթյանն է գրում...

– Դո՞ւք:

– Ես աշխատում եմ հանդես չգալ, որովհետեւ նման դեպքում դժվար է հասկանալ փոխնախարարի խոսքը կինոգետի խոսքից: Մինչեւ պաշտոնից դուրս գալը ես կարող եմ գրել միայն արտասահմանյան ֆիլմերի մասին, ինչն անում եմ:

– Նշվելո՞ւ է հայ կինոյի 70-ամյակը:

– Երբ «Նամուսից» հաշվենք, այո, մեր կինոն 70 տարեկան է: Բայց դրանից առաջ կար «Խորհրդային Հայաստան» վավերագրական ժապավենը: Գուցե «Արմենկինոյի» ստեղծումի՞ց հաշվենք: Արվեստի գործերի համար ծննդյան թվերը կասկածելի բան են: Դեռ խորհրդային կարգերի ժամանակ ցանկություն կար նշել հայկական կինոյի ինչ-որ հոբելյան. Ալբերտ Մկրտչյանն էլ վիրավորված էր կինոքննադատներից, որ չէին կարողանում հայ կինոյի ծննդյան օրը գտնել: Կինոն մարդ չի, որ ծննդյան օր ունենա: Նույնիսկ Լյումիերների ցուցադրման օրը որպես համաշխարհային կինոյի ծննդյան օր հայտարարելն է պայմանական:

ՌՈՒԶԱՆ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ

Հնատիպ գրքի ցուցահանդես Չարենցի ԳԱ թանգարանում

ԵՐԵՎԱՆ, 17 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՓԱՍՏ: Եղիշե Չարենցի գրականության եւ արվեստի թանգարանը 1995 թվականին կներկայացնի հնատիպ գրքերի մի ծավալուն ցուցադրություն, որի ընթացքում կներկայացվեն թանգարանի հավաքածուի հնագույն ավետարաններն ու քառարանները: Ինչպես հայտնեց թանգարանի գլխավոր ֆոնդապահ Գայանե Ղարաբաղյանը, ցուցադրությունը մի փոքր կլինի լրացնելու մինչ այդ կազմակերպված հնատիպ գրքի ցուցահանդեսները, որոնք ամբողջական եւ լիարժեք չեն եղել, թեկուզ միայն այն պատճառով, որ այդ ցուցադրություններին չեն ներկայացվել ԳԱԹ-ի բացառիկ ցուցանմուշները: Բացի այդ, թերեւս ցուցադրությունից հետո գտնվեն հովանավորներ, որոնք միջոցներ կտրամադրեն հնատիպ գրքերի լիարժեք եւ ամբողջական կատալոգներ հրատարակելու համար:

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

«Սերենադի» հաջող հյուրախաղերը Բեռլինում եւ Հանովերում

Երիտասարդ երաժիշտների «Սերենադ» նվագախումբը (գեղարվեստական ղեկավար Էդուարդ Թոփչյան) այս օրերին հանդես է գալիս Գերմանիայի Հանովեր քաղաքում: Քաղաքի եկեղեցիներում նվագախումբն արդեն ունեցել է մի քանի համերգ, որ ինչել են Բախի, Վագների, Պերգոլեզիի ստեղծագործությունները արժանանալով ունկնդրի խանդավառ ընդունելությանը: Առանձնապես մեծ հաջողությամբ փայլեց Կոմիտասի կոնսերվատորիայի 3-րդ կուրսի ուսանողուհի Աննա Մայիլյանը (դրամատիկական սոպրանո, պրոֆեսոր Աննա Մառաջեւայի դասարան): Նվագախումբը նույն կազմով արդեն հանդես է եկել Բեռլինում: Հունվարին նախատեսվում է եւս մի քանի համերգ Գերմանիայի այլ քաղաքներում, իսկ փետրվարին նվագախումբը հյուրախաղերի կմեկնի Ֆրանսիա: Ա. Դ.

ԱՆԳԼԻԱ

Վախճանվեց առաջին զայրացած մարդը՝ Ջոն Օսբորնը

Ուելսի սահմանի մոտ գտնվող Շրոպշիր կոմսությունում 65 տարեկան հասակում դեկտեմբերի 24-ին սրտի նոպայից վախճանվեց անգլիական «Զայրացած երիտասարդներ» դրամատուրգիական եւ գրական ուղղության հիմնադիրներից Ջոն Օսբորնը, հաղորդում է Թայմ Ինտերնեշնլ շաբաթաթերթն իր հունվարի 9-ի համարում:

Օսբորնի կյանքի ամենահիշարժան օրը եղել է 1956 թ. մայիսի 8-ը: Այդ օրը ներկայացվել է նրա մեծ աղմուկ հանած «Զայրույթով ետ նայիր» պիեսը, որը ցրջադարձային դառնալով ընդհանրապես ամբողջ անգլիական պատերազմական թատրոնի համար, սքրնավորել է նրա վերելքը:

Այդ թվականին ամենակարեւոր իրադարձությունը Լոնդոնի թատերական կյանքում Ռոյալ Կորտ թատրոնի ստեղծումն էր, որը պետք է ունենար դերասանների հիմնական կազմ եւ հանդիսականին ներկայացներ նոր որակի եւ բովանդակության պիեսներ, որոնք պետք է արծարծեին սոցիալական սուր խնդիրներ:

Օսբորնը ծնվել է Լոնդոնում, 1929 թվականին: Համալսարանում չի սովորել: Զբաղվել է ինքնուսուցմամբ եւ դարձել դերասան: Գավառական թատրոնում դերեր տանձնելուն զուգահեռ, նա նաեւ համահեղինակ էր երկու պիեսների: Գրող-դրամատուրգ դառնալուն մեծապես նպաստել են ռեպ խմբի դերասանուհի Ստելլա Լինդենի խաչլերական խոսքերը: Քանի տարեկան հասակում ամուսնացել է դերասանուհի Պամելա Լեյնի հետ, առաջինը նրա հինգ կանանցից, որոնց թվում եղել են նաեւ երկու այլ դերասանուհիներ՝ Մերի Ուրը եւ Ջիլ Բենետը, գրող Պանելոպ Ջիլյատը եւ լրագրող Հելեն Դոուսոնը: Նրա բոլոր ամուսնություններն էլ, բացառությամբ վերջինի, կյանքում եղել են «մելոդրամատիկ էպիզոդներ»: Օսբորնը բուռն խառնվածքի տեր անձնավորություն է եղել, եւ ըստ մտերիմների խոստովանության, խմելու հետեւանքով իր վերադասների հետ մի քանի հայտնի լեզվակռիվների մասնակից: Նա հասարակական անարդարությունների անվախ քննադատներից է եղել եւ երբեք չի ընկրկել մտածածն ասելուց: 1961 թվին բրիտանական մի շաբաթաթերթին ուղղված նամակում նա իր «լուրջ եւ լիակատար ատելությունն» է արտահայտել Անգլիայի հանդեպ:

Օսբորնի համար բեմը վանդակ է, որի մեջ զայրույթով լցված, ընթոստ ու հուսահատ անհատն է:

Նրա երկու տասնյակի հասնող պիեսների շարքում կարելի է նշել «Զվարճացողը» (1957), որը պատմում է Բրիտանիայում քաղաքական վստահության անկումը խորհրդանշող անշուք մի մյուզիք-հոլում տիրող մթնոլորտի մասին, «Լութերը» (1964), որը հոգեբանական վերլուծություն է գերմանացի հռչակավոր բարենորոգչի մասին եւ 1964-ին արժանացել է գրական Թոնի մրցանակին, «Անթույլատրելի վկայությունը» (1964), որը ներկայացնում է միջին տարիքի անհաջող մի իրավաբանի կյանքը: Հոգեբանական մենախոսությունը բնորոշ է նրա բոլոր գործերին: Նրա բոլոր կերպարները զայրանում են ինչ-որ մի առիթով եւ ինչ-որ մի երեւույթի դեմ, բայց նրանց զայրույթը սահմանափակ է եւ բավական անորոշ: Տարիների ընթացքում Օսբորնի բարկությունը մեղմացել է, նրա «Ներկա ժամանակը» (1968) եւ «Ամստերդամի հյուրանոցը» (1969) պիեսները սոսկ զրույցներ են շոու բիզնեսի բնագավառի հարուստ մարդկանց մասին: Նրա վերջին գործը եղել է «Դեժավյու» պիեսը, որտեղ նա խոստովանում է, որ իր «բարկությունն ուղղված է անարդարությունների դեմ», որն ի վերջո դարձել է անօգուտ մենախոսություն:

Հիմնականում նրա առաջին գործերն են մեծ ներգործություն ունեցել Անգլիայի գրական կյանքի վրա, արթնացնելով այն «խոր քնից»: Նրա դասակարգային խլրտումները իրենց արձագանքն են գտել ինչպես Ջո Օրտոնի, այնպես էլ Էդուարդ Օլբիի («Ո՞վ է վախենում Վիրջինիա Վուլֆից») պիեսներում, ինչպես դերասանների (Ալբերտ Ֆինն), այնպես էլ երաժիշտ կատարողների («Բիթլզ») ելույթներում:

Նրա «Զայրույթով ետ նայիր» պիեսից հետո Ուեսքերի, Քոփսի, Բոլթի, Դիլենիի եւ ուրիշների կողմից գրված մի ամբողջ շարք սոցիալ կենցաղային նոր դրամաներ են երեւան եկել:

Մինչեւ կյանքի վերջին տարին Օսբորնը շարունակել է իր դերասանական կարիերան: Նրա վերջին դերերից է Ֆրեդի Հիլի կերպարը «Պիգմալիոն» պիեսում: Եղել է նաեւ սցենարիստ: Նրա գրած սցենարը «Թոմ Ջոնս» (1963) ֆիլմի համար արժանացել է Օսկար մրցանակի:

Պատրաստեց
[illegible]

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մարզական

ԱՊՀ ԳԱՎԱԹ

«Շիրակը» մեկնում է Մոսկվա

Մրցաշար, որի հեղինակությունը գնալով մեծանում է

Հունվարի 29-ից փետրվարի 4-ը Մոսկվայում տեղի է ունենալու ԱՊՀ երկրների չեմպիոնների գավաթի 3-րդ խաղարկությունը, որին ավանդաբար մասնակցելու են նախկին ԽՍՀՄ հանրապետությունների չեմպիոնները:

Մրցաշարը կազմակերպում է Ռուսաստանի ֆուտբոլային միությունը եւ սպորտի ազգային ֆոնդը: Մրցասպարեզ են դուրս գալու նախկին ԽՍՀՄ բոլոր 15 հանրապետությունների մեկական թիմեր եւ Ռուսաստանի օլիմպիական հավաքականը, որը հանդես է գալու հաշվարկից դուրս: 16 թիմերը բաժանվել են 4 խմբերի, որտեղ խաղերն անցկացվելու են շրջանաձեւ մրցակարգով` մեկ շրջանով: Խմբերում առաջին տեղ գրաված թիմերը դուրս են գալու կիսաեզրափակիչ: Այս փուլում միմյանց հետ հանդիպելու են առաջին եւ երկրորդ, երրորդ եւ չորրորդ խմբերի հաղթողները: Հաղթանակի համար տրվելու է երեք միավոր: Մրցաշարի մրցանակային հիմնադրամը կազմում է 100 հազար ԱՄՆ դոլլարին համարժեք ռուբլի, որի 50 տոկոսը ստանալու են եզրափակչի մասնակիցները: Մրցաշարի հաղթողին բաժին է ընկնելու 35 հազար դոլլարին համարժեք ռուբլի, իսկ եզրափակչում պարտվողը ստանալու է 15 հազար դոլլարին համարժեք գումար: Մրցանակային հիմնադրամի 7 տոկոսը կստանան կիսաեզրափակչում պարտություն կրած թիմերը: 35 տոկոսը հավասարապես կբաժանվի մասնակից մյուս թիմերի միջեւ: Հաղթողը կստանա համագործակցության երկրների չեմպիոնների գավաթը, իսկ եզրափակչի մասնակիցները համապատասխանաբար նաեւ ոսկե եւ արծաթե մեդալներ ու հուշանվերներ:

Հայաստանն այդ պատվավոր մրցաշարում ներկայացնելու է հանրապետության չեմպիոն Գյումրիի «Շիրակը», որը Մոսկվա է մեկնելու վաղը: Մեր թիմը մինչեւ մրցաշարը մեկշաբաթյա ուսումնամարզական հավաք է անցկացնելու Նովոգորսկում, որտեղ նախատեսված է նաեւ մեկ ստուգողական խաղ: Ինչպես պատմեց թիմի գլխավոր մարզիչ Անդրանիկ Ադամյանը, «Շիրակը» նոր մրցաշրջանին սկսել է նախապատրաստվել դեռեւս դեկտեմբերի 12-ից: Թիմն ամբողջովին պահպանել է իր կազմը: Միայն Իշխան Շահնազարյանը Մոսկվայի մրցաշարից հետո հավանաբար մշտական բնակության կմեկնի ԱՄՆ: «Շիրակում» նոր համալրում նույնպես չկա: Հիշեցնենք, որ ԱՊՀ երկրների չեմպիոնների գավաթի առաջին երկու խաղարկություններին Հայաստանից համապատասխանաբար մասնակցել են ՀՄԸՄ-ն եւ «Արարատը»: Երկու թիմերն էլ անհաջող են հանդես եկել: Հույս ունենանք, որ «Շիրակը» կխախտի տհաճ ավանդույթը եւ իրեն հատուկ վստահ խաղով կուրախացնի երկրպագուներին:

Մրցաշարը յուրաքանչյուր հանրապետությունից սպասարկելու են ՖԻՖԱ-ի մեկական մրցավարներ, որոնք իրենց երկրներում ճանաչվել են լավագույնը: Հայաստանը ներկայացնելու է հանրապետության անցյալ տարվա լավագույն մրցավարի կոչմանն արժանացած, ՖԻՖԱ-ի մրցավար Սլավա Ղազարյանը:

Մոսկվայում մնալու, սնվելու եւ տրանսպորտային ծախսերն իր վրա է վերցրել սպորտի ազգային ֆոնդը: Իսկ Մոսկվա մեկնելու եւ վերադարձի ծախսերը մասնակից թիմերի վրա են: Մրցավարների բոլոր ծախսերը հոգալու են կազմակերպիչները: Հանդիպումների գլխավոր մրցավարները ամեն խաղի համար ստանալու են 500 հազարական, իսկ եզրային մրցավարները 250 հազարական ռուսական ռուբլի: Ինչպես տեսնում ենք, ԱՊՀ երկրների չեմպիոնների գավաթի խաղարկությանը մեծ նշանակություն է տրվում:

Խմբերի կազմերը.

1-ին խումբ
Ռուսաստան, Ադրբեջան, Լիտվա, Տաջիկստան

2-րդ խումբ
Թուրքմենստան, Լատվիա, Բելառուս, Կրղզստան

3-րդ խումբ
Վրաստան, Մոլդովա, Ղազախստան, Ռուսաստանի օլիմպ. հավաքական

4-րդ խումբ
Ուզբեկստան, Ուկրաինա, Հայաստան, Էստոնիա

Խմբային մրցաշարում Գյումրիի «Շիրակի» խաղացանկը.

29 հունվար
ժ. 18.00, «Դինամոյի» մանեժ
«Շախտյոր» (Դոնեցկ)-«Շիրակ»

30 հունվար
ժ. 18.00, «Սպարտակի» մանեժ
«Ֆլորա» (Տալլին)-«Շիրակ»

31 հունվար
ժ. 18.00, ԲԿՄԱ-ի մանեժ
«Շիրակ»-«Նաւրովշան» (Բուխարա)

ՍԵՂԱՆԻ ԹԵՆԻՍ

Տարօրինակ մարդ է Ֆելիքս Սարգսյանը

ՍՈՒՍՈ ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ

Ճիշտն ասած` չեմ էլ հիշում, թե Ֆելիքսի հետ երբ եմ ծանոթացել եւ ինչ առիթով: Մեր բարեկամությունն այնքան աննկատ սկիզբ առավ եւ այսօր էլ այնքան ջերմ ու անկաշկանդ է, որ կարելի է կարծել, թե մանկությունից գիտենք իրար: Նրա հետ թեթեւ ուրիշ կերպ չի էլ կարելի: Ինքն է մթնոլորտ ստեղծում իր ինքնատիպ, վարակիչ ժպիտով, բարի ու անմիջական [illegible] խառնվածքով:

Վաղուց էի ուզում գրել Ֆելիքս Սարգսյանի մասին, բայց ինչպես հաճախ է պատահում, վաղվան թողնելով` տարի ու տարիներ են գլորվում...

Ֆելիքսն իմ ճանաչած այն հազվադեպ մարդկանցից է, որոնք իրենց գործի նվիրյալ մշակն են` անկախ ժամանակի ու քամիների տարուբերումներից, անկախ նրանից` գնահատվո՞ւմ են, թե՞ քարկոծվում:

Նախկին «Սպարտակ» մարզադահլիճի կողքով որքան էլ որ անցել եմ, ինձ միշտ թվացել է` Ֆելիքսն իր սաների հետ ներսում է: Հունվարյան ցուրտ օր է: Բացում եմ մարզադահլիճի դուռը: Այո, Ֆելիքսն այնտեղ է, ինչպես միշտ` ռակետը ձեռքին: Դահլիճում ցուրտ է, անկյուններում տախտակ է կուտակված, պարզ է` հավաքված հատակը վերանորոգելու համար է: Շնորհավորում ենք միմյանց Նոր տարին: Երեխայի հետ ներս է մտնում մի տղամարդ:

- Ես ո՞ւր ես կորել, փաղաքուշ դիմում է Ֆելիքսը:

- Հիվանդ պառկած էր, ամոթխած երեխայի փոխարեն պատասխանում է հայրը, այսօր չկարողացա համոզել...

- Միայն թե չմրսեցնես քեզ, ռակետներից մեկը նրան մեկնելով` պատվիրում է մարզիչը, ու երջանիկ երեխան վազում է ընկերների մոտ:

- Ներիր, շրջվում է իմ կողմը Ֆելիքսը, քիչ հետո պարապմունքը կվերջանա, կխոսենք:

Ես երկար նայում եմ խաղով տարված տղեկներին, որոնցից մի քանիսի գլուխները հազիվ են երեւում սեղանի այն կողմում: Անսովորն այն է, որ մարզիչը նրանց դիտողություն չի անում, չի բարկանում ընդհանրապես: Նա ուրի՞շ բառեր ունի իր սաների համար: Նա կատակում է, կատակով հուշում ուզածը, ու երբ պարտադրում է` մի տեսակ աննկատելի: Նա սիրում է երեխաներին եւ սա է, որ չի կարողանում թաքցնել:

Իսկապես տարօրինակ մարդ է Ֆելիքս Սարգսյանը: Արդեն 40-ն անց է, բայց համարձակվում է մասնակցել հանրապետության առաջնությանը, մրցաշարերի... Ո՛չ մրցանակ շահելու համար, այլ, ինչպես ինքն է ասում, որ թենիսիստներ անցնեն դրանք, որ պայքար լինի: Իսկ կոչումների, մրցանակների կարիք նա իսկապես չունի: Միջազգային կարգի սպորտի վարպետը դեռ 12 տարեկանում նվաճել է «Դինամո» ԿՄ չեմպիոնի կոչումը, երիտասարդների շրջանում եղել Եվրոպայի կրկնակի չեմպիոն ու մրցանակակիր, ժողովուրդների 8-րդ սպարտակիադայի չեմպիոն (թիմային), բազմաթիվ մրցաշարերի հաղթող, հանրապետության բազմակի չեմպիոն: 20 տարի շարունակ եղել է նախկին ԽՍՀՄ լավագույն 20 թենիսիստների ցուցակում...

Ֆելիքսի մասնակցությունն այսօր մրցումներին բնավ էլ խորհրդանշական երանգ չունի: Նա հաղթում է ու նաեւ պարտվում: Նա «կռվում» է մինչեւ վերջին «փամփուշտը»: Օրերս ավարտված Ռաֆայել Զարությունյանի հուշամրցաշարում ծանր ու հավասար պայքարից հետո միայն հանրապետության չեմպիոն Բագրատ Ճզմաչյանին հաջողվեց եզրափակչում 3-2 հաշվով հաղթել վետերանին:

Դրամատիկ ընթացք ունեցավ դրան նախորդած հանրապետության առաջնությունը, որտեղ Ֆելիքսի ճանապարհը փակեց... իր իսկ որդին` 16-ամյա Դավիթը: Հուզաշատ այդ պայքարը 5-րդ խաղափուլում ավարտվեց 21:19 հաշվով:

Տղան իր «վաստակությունն» աճեց` հորը մղելով 4-րդ տեղը, բայց միեւնույն է, մեկ քայլ ետ մնաց` զբաղեցնելով հաջորդ հորիզոնականը:

Է՞լ ինչ գիտեմ Ֆելիքսի մասին: Ընտանիքի բոլոր անդամներն էլ թենիսիստներ են: Կինը` սպորտի վարպետ Գոհար Խանգրասյանը, որ քիչ մրցանակներ չի ստացել նախկին Միության եւ Եվրոպայի երիտասարդական առաջնություններում եւ եղել է հանրապետության բազմակի չեմպիոն, Ֆելիքսի հետ մարզչություն է անում արհմիությունների ԿՄԸ-ում: Իսկ Դավիթն ու 11-ամյա Անեստան խոստումնալից, արդեն իսկ հաջողությունների հասած մարզիկներ են: Եւ առհասարակ Ֆելիքս Սարգսյանի սաներով են հիմնականում համալրված հանրապետության թե՛ պատանիների եւ թե՛ մեծահասակների հավաքական թիմերը:

... Դահլիճն արդեն ընկղմվել է կիսամութի մեջ: Ոտքերս ու ձեռքերս փայտացել են: Իսկ երեխաները դեռ ինքնամոռաց խաղում են: Եւ ինչպե՜ս են խաղում: Ո՞ւր էր, թե նման պայմաններում անցկացվեին Եվրոպայի ու աշխարհի առաջնությունները...

Ես հարց չունեմ տալու Ֆելիքս Սարգսյանին: Ես պարզապես մտածում եմ, որ Ֆելիքսի ու նրա նմանների շնորհիվ է երկիրը պտտվում...

ՍՊՈՐՏ+ԲԻԶՆԵՍ

Գեղեցկուհին բիզնեսմեն

ԳՐԻԳՈՐ ԱՄԻՐՋԱՆՅԱՆ,
Վալանս, Ֆրանսիա

1989 թ. Ամերիկյան «Elle» ամսագիրը նրա անունը նշել էր աշխարհի 5 գեղեցկուհիների թվում: Նույն թվականին նրա գեղատեսիլ մարմնի նկարները տպագրվեցին մի քանի տասնյակ թերթերի առաջին էջերում: 5 տարվա լռությունից հետո այսօր 25-ամյա Գաբրիելե Ռիիսի անունը նորից հայտնվել է թերթերի ու ամսագրերի առաջին էջերում: Երկար մազերով, 190 սմ հասակով, Գաբրիելեն, որին հաճախ Գաբի են անվանում, մեծ անուն ու հեղինակություն ձեռք բերելով վոլեյբոլի բարձրակարգ ասպարեզում, դառնալով ամերիկացիների ամենալավ խաղացողը, թողեց իր սիրած մարզաձեւը: Գաբրիելեն կիսատ թողեց նաեւ ուսումը Ֆլորիդայի համալսարանում: Նրան հրավիրեցին Նյու Յորք` բարձրարժեք պայմանագրերով մանեկենուհի դառնալու: Բայց Գաբրիելեն նախընտրեց ծովափնյա վոլեյբոլը: Շուտով այդ մարզաձեւում էլ նա ճանաչվեց ԱՄՆ-ի ամենալավ խաղացողը: Ամեն օր մարզվելով առնվազն երկու ժամ, Գաբրիելեն զբաղվում է նաեւ լրագրությամբ: Նա «Elle» ամսագրում վարում է առողջության եւ սպորտի բաժինը: Գաբրիելե Ռիիսը միաժամանակ ամերիկյան MTV-Sports հեռուստակայանով մի հաղորդաշար է վարում, որը մեծ համբավ է ձեռք բերել: Մարզական ապրանքների արտադրության Nike ընկերությունը Գաբրիելեին արտոնել է ունենալ իր անունով մարզական կոշիկներ եւ զգեստներ, ինչպես Ստեն Սմիթը կամ Մայքլ Ջորդանը: Նա միակ կինն է, որն արժանացել է նման ճանաչման: Գաբրիելեի վերջին մոդելի Air Patrol անունը կրող կոշիկը, որը նա պատվիրել է Nike ընկերությանը, ըստ մասնագետների պետք է մեծ հաջողություն ունենա եւ խոշոր գումարներ բերի Գաբրիելեին, նրան դարձնելով աշխարհի ամենաշատ եկամուտ ունեցող բիզնեսմեն մարզուհիներից մեկը:

ԽՃԱՆԿԱՐ

Ռոմարիոյի համար վճարել է պետք

Աշխարհի լավագույն ֆուտբոլիստ Ռոմարիոն, ինչպես հայտնի է, «Բարսելոնից» տեղափոխվել է Բրազիլիայի «Ֆլամենգո» թիմ: Վերջինս 2.5 մլն դոլլարի տուրք պետք է մուծի իր երկրի հարկային տեսչությանը Ռոմարիոյի հետ պայմանագիրը կնքելուց հետո: «Բարսելոնը» Ռոմարիոյի համար «Ֆլամենգոյից» պահանջել է 4.6 մլն դոլլար: Ֆուտբոլասերները սովոր են, երբ առաջին համարի համազգեստը կրում է դարպասապահը: Բայց այդ ավանդույթը խախտում է Ռոմարիոն, որը «Ֆլամենգոյում» հագնելու է հենց առաջին համարի մարզաշապիկը:

Բատիստուտայի փողերը գողացան

35 հազար դոլլար գողացան Արգենտինայի հավաքականի եւ Իտալիայի «Ֆիորենտինա» թիմի հարձակվող Գաբրիել Բատիստուտայից: Երբ նա իր երկրի հավաքականի կազմում գտնվում էր Սաուդյան Արաբիայում, որտեղ մասնակցում էր «Միջմայրցամաքային գավաթի» խաղարկությանը, գողերը Ֆլորենցիայում կողոպտեցին նրա տունը: Սակայն նրանք, հավանաբար լինելով ֆուտբոլասերներ, խղճացին Բատիստուտային եւ, տանելով միայն փողերը, ձեռք չտվեցին նրա ֆուտբոլային բազմաթիվ հուշանվերներին:

ՖՈՒՏԲՈԼ

Ջովաննի Տրապատոնիի արժեքները բարձրացան

Երբ Մյունխենի «Բավարիան» անհաջող էր հանդես գալիս թե չեմպիոնների լիգայի խմբային մրցաշարում եւ թե Գերմանիայի Բունդեսլիգայի առաջնությունում, արդեն խոսում էին այն մասին, որ պետք է հրաժարական տա թիմի իտալացի մարզիչ Ջովաննի Տրապատոնին: Սակայն «Բավարիան» աստիճանաբար կարգավորեց իր գործերը երկրի առաջնությունում, իսկ չեմպիոնների լիգայի խմբային մրցաշարի վերջին տուրում, Կիեւում 3-0 հաշվով հաղթելով տեղի «Դինամոյին», ոչ միայն հաջորդ փուլի ուղեգիր ձեռք բերեց, այլեւ մոռացնել տվեց նախորդ անհաջողությունները: Ջովաննի Տրապատոնիի արժեքները կտրուկ բարձրացան: Հիմա դարձյալ լուրեր են պտտվում, թե նա այնուամենայնիվ հեռանալու է «Բավարիայից»: Սակայն խոսում են նաեւ այն մասին, որ Տրապատոնին հավանաբար կստանձնի Իտալիայի հավաքականի գլխավոր մարզչի դերը:

Բաժինը վարում է
ՍԱՐԳԻՍ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ **օրվա հեռատիպ**

ՄՈՍԿՎԱ

Երեք հայ Ռուսաստանի քաղաքական երկնակամարում

«Նեզավիսիմայա գազետա» հրատարակչական կարծիքի ուսումնասիրման «VP» ծառայության հետ մեկտեղ կազմել է Ռուսաստանի առավել ազդեցիկ քաղաքագետների ցուցակը: Ազդեցիկության չափը որոշել են զանգվածային ինֆորմացիայի կենտրոնական միջոցների ղեկավարները, ճանաչված քաղաքական տեսաբաններ ու քաղաքագետներ: Կիրառվել է 10 բալանոց սանդղակ, որտեղ 10-ը ազդեցության առավելագույն, 1-ը նվազագույն չափանիշն է Ռուսաստանի ներքին ու արտաքին քաղաքականության ասպարեզում: Տարվա ընթացքում անցկացված հարցումների հիման վրա էլ հրապարակվել է 152 քաղաքագետների ամփոփիչ ռեյտինգը (ովքեր 1-ից ավելի միավոր են վաստակել):

Նշված ցուցակի մեջ մտել են նաև երեք հայազգի քաղաքական գործիչներ: 137-րդ տեղը 1.20 բալով զբաղեցրել է Մեքսիկայում ՌԴ ներկայիս դեսպան Եվգենի Համբարձումովը: Նա հայտնի քաղաքագետ է, լրագրող, մինչ ներկայիս պաշտոնն զբաղեցնելը աչքի ընկնող դեր էր խաղում Ռուսաստանի խորհրդարանում: 143-րդ տեղում է ՌԴ նախագահական խորհրդի անդամ Անդրանիկ Միհրանյանը (1.17 բալ): Անվանի քաղաքագետին ներկայացնելու կարիք չկա: Մեր երրորդ հայրենակիցը Արթուր Չիլինգարովն է 151 (1.13): Նշանավոր բևեռախույզը ՌԴ խորհրդարանի ստորին պալատի նախագահի տեղակալն է, նոր-նոր է սկսել զբաղվել քաղաքականությամբ: Այս առիթով արժե հիշեցնել, որ ցուցակում առաջին տեղը 8.84 բալով զբաղեցրել է նախագահ Բորիս Ելցինը: Նրան հաջորդում են Վիկտոր Չեռնոմիրդինը, Յուրի Լուժկովը, Իվան Ռիբկինը, Անդրեյ Կոզիրևը, Վլադիմիր Շումեյկոն, Օլեգ Սոսկովեցը, Սերգեյ Ֆիլատովը, Պավել Չուբայսը և Պավել Գրաչովը՝ առաջին տասնյակում: Լիբերալ-դեմոկրատական կուսակցության ղեկավար Վլադիմիր Ժիրինովսկին գրավել է 16-րդ տեղը:

Ռ. Հ.

ՀԱՄԱՌՈՏ

Շրի Լանկա. Կանխվեց մահափորձը նախագահի դեմ

Շրի Լանկայի հատուկ ծառայության աշխատողները ձախողել են երկրի նախագահ Չանդրիկա Կումարատունգեի դեմ կատարված մահափորձը: Անվտանգության դեմ պայքարի ստորաբաժանման աշխատակիցները նախագահի նստավայրում հայտնաբերել և վնասազերծել են հզոր պայթուցիկ սարք: Հունվարի 18-ին իրազեկ աղբյուրներից ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ում ստացված տվյալների համաձայն, ժամացույցի մեխանիզմով ռումբը դրված է եղել բնակելի սենյակներից մեկում, որն զբաղեցնում էր նախագահի ընտանիքի անդամներից մեկը: Պետության ղեկավարի դեմ մահափորձի նախապատրաստման մեջ կասկածանքով ձերբակալված է երկու թիկնապահ: Անցած տարվա նոյեմբերին Շրի Լանկայի նախագահի պաշտոնում ընտրված Չանդրիկա Կումարատունգեն սկսել է վարել սուր հակամարտության կարգավորմանն ուղղված կուրս, այն երկրում բռնկվել է ավելի քան 11 տարի առաջ, երբ «Թամիլ Իլամի ազատագրման վագրեր» անջատողական խմբավորումն զինված պայքար է սկսել կղզում իր անկախ պետության ստեղծման համար:

Արմենպրես

Քրիստոֆեր. Պետք է շարունակենք օգնել ռուսներին

Միացյալ Նահանգների համար կարևոր է շարունակել Ռուսաստանի բարենորոգումների և բարենորոգչական ուժերի աջակցությունը, հունվարի 18-ին հայտարարել է ԱՄՆ պետքարտուղար Ուորեն Քրիստոֆերը «Վաշինգտոն պոստ» թերթին տված հարցազրույցում: Ռուսաստանում, նշել է նա, գործում է մի կառավարություն, որի հետ ԱՄՆ-ը հնարավորություն ունի աշխատելու, քննարկելու այն բնագավառները, որտեղ տարաձայնություններ կան, և մենք եռանդուն կերպով կատարում ենք դա: Մեր հարաբերությունները Ռուսաստանի հետ լայնածավալ և բարդ բնույթ են կրում, ասել է Ամերիկայի արտաքին քաղաքական գերատեսչության ղեկավարը:

Արմենպրես

Վթար Թբիլիսիի ՊՇԷԿ-ում

ԹԲԻԼԻՍԻ, 18 ՅՈՒՆՎԱՐ, ՍՆԱՐՔ: Թբիլիսիի պետական շրջանային էլեկտրակայանում տեղի ունեցած խոշոր վթարի պատճառով կտրուկ վատացել է Վրաստանի մայրաքաղաքի էլեկտրամատակարարումը: Այն լիովին դադարեցվել է Խուցուրի, Գորի և Ձեստաֆոնի քաղաքներում: «Վրացէներգո» դեպարտամենտից «Սնարք» գործակալությանը տեղեկացրել են, որ շարքից դուրս է եկել ՊՇԷԿ-ի ամենախոշոր տանկերող բլոկը, և դրա վերականգնումը կտևի 5 օր:

ԿՈԲՐԱ

«Կոբրա» ընկերությունն առաջարկում է վառելանյութի մեծական մատակարարում, այդ թվում՝

Բ Ե Ն Զ Ի Ն
Ն Ա Վ Թ
Մ Ա Զ Ո Ւ Թ

կանխիկ և փոխանցումային վճարմամբ:

Մեծ խմբաքանակների դեպքում՝ ընկերությունը կարող է տեղափոխել վառելանյութը սեփական միջոցներով Երևանից 50-70 կմ շառավղով:

Ռոշակի համալիր ծրագրերի դեպքում վառելանյութը կարող է մատակարարվել գնորդներին զեղչ գներով:

Պայմանագրերին ծանոթանալու համար դիմել՝ Բաղրամյան 30, «Կոբրա» ՍՊԸ:

Հեռախոսներ՝ 22.81.86, 22.02.74:

ՎԸՐՏԵՔՍ

Դ·Ե·Ղ·Ի·Ն Է·Ջ·Ե·Ր
եւ
Բ·Ի·Զ·Ն·Ե·Ս·Ի Ս·Պ·Ի·Տ·Ա·Կ Է·Ջ·Ե·Ր

ՍԱՄՍՈՒՆԻ ՏԱՐԱԾՄԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆԸ ԺԻՄՆԱՐԿ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԵՎ ԳՈՐԾԱՐԱՐ ՄԱՐԴԿԱՆՑ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒՄ Է «ՎԸՐՏԵՔՍ. ԴԵՂԻՆ ԷՋԵՐ ԵՎ ԲԻԶՆԵՍԻ ՍՊԻՏԱԿ ԷՋԵՐ» ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՔԸ: ԱՅՆ ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅԱՆ ԲՈԼՈՐ ԿՐՊԱԿՆԵՐՈՒՄ:

VERTEX
Y·E·L·L·O·W P·A·G·E·S
&
B·U·S·I·N·E·S·S W·H·I·T·E P·A·G·E·S

ԱՐՄԻՆԴ ԿԵՆՏՐՈՆԸ

Հրավիրում է

ինքնօրյա ճանապարհորդության դեպի Հնդկաստանի մայրաքաղաք:

ԵՐԵՎԱՆ - ԴԵԼԻ - ԵՐԵՎԱՆ

չվերթը կկայանա հունվարի 28-ին

(ուղևորության ընթացքում ինքնաթիռը մնում է Դելիում)

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Նախատեսվում է
ԵՐԵՎԱՆ - ՍԻՆԳԱՊՈՒՐ - ԵՐԵՎԱՆ
նոր չվերթ

«Էրեբունի» հյուրանոց, I մասնաշենք, 301-307 ս.

Հեռ. 52-75-65, 56-13-92, 56-05-79

«ԷՐԵԲՈՒՆԻ»
առևտրային բանկ

Հաճախորդներին քաղաքացիներին եւ իրավաբանական անձանց առաջարկում ենք փոխշահավետ գործարքներ

✔ Վարկերի տրամադրում կանխիկ և անկանխիկ (ամսական)

Դոլլար	8-10 տոկոս
Ռուբլի	12-15 տոկոս
Դրամ	17-20 տոկոս

✔ Կանխիկ եւ անկանխիկ տարադրամի առք ու վաճառք
✔ Արտարժութային փոխանցումներ ԱՊՀ եւ արտասահմանյան երկրներ
✔ Տարադրամի փոխանակում
✔ Բանկային այլ ծառայություններ

Երեւան, Խաղաղ Դոնի 13, հեռ. 57-72-56, 57-72-49, 47-09-80

VERTEX
Դ·Ե·Ղ·Ի·Ն Է·Ջ·Ե·Ր
Y·E·L·L·O·W P·A·G·E·S

VERTEX դուստր ձեռնարկությունը պատրաստվում է հրատարակել բիզնեսի «Դեղին էջեր» հեռախոսային տեղեկագիրը հայերեն եւ անգլերեն լեզուներով:

VERTEX դուստր ձեռնարկությունը պատրաստ է ծառայել Ձեզ օգտագործելու հաղորդակցության այս հզոր միջոցը՝ զետեղելով Ձեր գովազդը տեղեկագրի երկրորդ հրատարակության մեջ, որը տարածվելու է Հայաստանում, ԱՊՀ-ում եւ արտասահմանում:

■ Օգտագործեք այս հնարավորությունը
■ Ներկայացրեք Ձեր հաճախորդին Ձեզ
■ Ձեր արտադրանքն ու ծառայությունները
■ Ձեր հասցեն, աշխատանքային օրերն ու ժամերը

Երեւան, Վազգեն Սարգսյանի (?)

Երեւան, Կոմիտասի (?)

«[illegible]» հրատարակչության տպարան, Երեւան 23, Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69149. Պատվեր 1957 Տպաքանակ 5000 Ստորագրված է տպագրության 18. 01. 1995 Գինը 25 դրամ

digitised by A.R.A.R.@